

Opsamling
på
Folketingets Socialudvalgs høring

**»Hvordan løses de sociale opgaver
efter en strukturreform?«**

Onsdag den 18. februar 2004

Landstingssalen

Indhold:

Program for høringen	s. 3
Redigeret afskrift af høringen	s. 4
Deltagerliste	s. 52
Præsentation af Poul Erik Mouritzen	Bilag 1
Præsentation af Orla Hav	Bilag 2
Præsentation af Stig Langvad	Bilag 3
Fællesbrev fra De Samvirkende Invalideorganisationer, Landsforening Lev, Landsforeningen Ligeværd og Børnsagens Fællesråd, jf. oplæg af Peter Grevsen	Bilag 4
Præsentation af Preben Brandt	Bilag 5

Program for "Hvordan løses de sociale opgaver efter en strukturreform?"

Velkomst v/ Tove Videbæk

Formand for Folketingets Socialudvalg

Oplæg v/ Poul Erik Mouritzen

Professor ved Syddansk Universitet

Ekspertes, kasser og gråzoner i den sociale opgaveløsning

Oplæg v/ Orla Hav

Formand for Amtsrådsforeningens Social- og Psykiatriudvalg

Forsyningsikkerhed, kvalitet og dynamik i det sociale arbejde

Oplæg v/ Vagn Ry Nielsen

Formand for Kommunernes Landsforenings Social- og Arbejdsmarkedsudvalg

Sammenhæng og fleksibilitet i de sociale tilbud

Oplæg v/ Terkel Andersen

Formand for Kontaktudvalget for frivilligt socialt arbejde

Mere af det samme eller reel forandring? –

Udviklingsmuligheder i samspillet med den frivillige verden

Spørgsmål fra Socialudvalgets ordførere

Pause i Fællessalen (kl. 10.30-10.55)

Oplæg v/ Stig Langvad

Formand for De Samvirkende Invalideorganisationer

Pas på de få og de små på handicapområdet

Oplæg v/ Peter Grevsen

Formand for Børnesagens Fællesråd

Børn og unge i en entydig struktur

Oplæg v/ Preben Brandt

Formand for Rådet for Socialt Udsatte

Hvordan kan en ændret kommunal struktur bidrage til en bedre indsats for de socialt udsatte grupper?

Spørgsmål fra Socialudvalgets ordførere**Opsamling v/ Jørgen Søndergaard**

Direktør for Socialforskningsinstituttet

Afslutning v/ Tove Videbæk

Formand for Folketingets Socialudvalg

HVORDAN LØSES DE SOCIALE OPGAVER EFTER EN STRUKTURREFORM?**v/Socialudvalget****Landstingssalen, onsdag den 18. februar 2004, kl. 9.30-12.00**

Tove Videbæk (KD, Formand for Folketingets Socialudvalg, ordstyrer):

På Socialudvalgets vegne vil jeg gerne byde jer alle sammen velkommen til denne høring om, hvordan de sociale opgaver kan løses og skal løses efter en strukturreform.

Strukturkommissionens betænkning fra januar er jo baggrund for høringen her, og vi har valgt at tage udgangspunkt i følgende tre områder inden for de sociale opgaver: Det er de handicappede, børn og unge og socialt udsatte grupper.

Der er naturligvis mange andre områder inden for den sociale opgaveløsning, og det er vi selvfølgelig opmærksomme på i Socialudvalget, men vi har valgt de tre områder for at kunne få belyst konkrete områder og også konkrete forslag til problemløsninger.

Det er Socialudvalgets ønske at få en nuanceret indsigt i sektorens udfordringer, og at partierne får inspiration til de politiske initiativer, som vi ved, der skal tages inden så længe, og vi forventer selvfølgelig at kunne overføre det, som vi lærer i dag, til det arbejde der kommer i de følgende måneders forhandlinger om strukturreformen.

Og nogle af de spørgsmål, vi i Socialudvalget håber at få inspiration til, er: Hvordan løses de sociale opgaver i fremtiden? Hvilken struktur og ansvarsfordeling vil give størst tilfredshed og opfylde krav til kvalitet, effektivitet og ansvarsfuldhed? Og hvordan klarlægges ansvar bedst mellem de offentlige aktører? - Kort sagt: Hvordan sikrer vi os, at ingen af de borgere, der har brug for specialiseret social omsorg, kommer i klemme?

Høringen indledes med en præsentation af, hvordan Strukturkommissionen har forestillet sig, at de sociale opgaver kan løses i de modeller, betænkningen indeholder, og oplægsholderne vil derefter én efter én tage udgangspunkt i deres eget område, deres egen viden fra de organisationer, som de repræsenterer, og de vil give deres viden videre og give et bud på, hvordan de ser opgaverne løst fremover på bedste måde.

Og jeg vil da på Socialudvalgets vegne takke for den store interesse, I har vist høringen. Det er glædeligt at se, at så mange har meldt sig. Og en særlig tak vil jeg selvfølgelig rette til jer oplægsholdere, som har taget udfordringen op og vil hjælpe os med at få belyst problemer og muligheder for løsningen af de sociale opgaver.

Og jeg kan så også starte med at beklage, at vi har et stramt program i dag. Vi har faktisk måttet skære lidt i oplægsholdernes tid, da vi efter nytår er begyndt at have

møder i Folketingssalen kl. 12 om onsdagen, og Socialudvalgets ordførere i dag skal være tilstede. Så vi vil også være lidt skrappe med, at tiden bliver overholdt. Og vi har så også kun givet mulighed for to gange spørgsmål fra ordførerne, der sidder ved ordførerbordet.

Så det bliver en travl dag for os alle sammen. Jeg håber, alle er klar til at lytte og til at være med og tage ind. Og med de ord vil jeg så give ordet videre til professor Poul Erik Mouritzen, som vil tale om »Eksperter, kasser og gråzoner i den sociale opgaveløsning«. Værsgo.

Poul Erik Mouritzen (professor ved Syddansk Universitet):

Tak for indbydelsen til at være med. Nu skal vi jo til at finde ud af at få det her til at virke.

Jeg vil tage udgangspunkt i den figur, som Strukturkommissionens formand, Johannes Due, brugte til at præsentere Strukturkommissionens forskellige modeller, da han fremlagde betænkningen på det store møde i Vingsted den 9. januar.

Og meget hurtigt vil jeg egentlig sige, at jeg synes, at det, man skal koncentrere sig om, det er det, der ligger i henholdsvis den brede amtsmodel og den brede kommunemodel, fordi når det gælder de her områder, vi taler om i dag - handicappede, udsatte grupper, børn og unge - så er der et fællestræk i, hvordan de to modeller vurderer opgaveplaceringen. Nemlig på den måde, at i den brede amtsmodel der ligger der, at der godt kan overføres et større ansvar på alle de her tre områder til kommunerne.

Jeg tror ikke, vi i Strukturkommissionen gør os nogen særlige overvejelser om, hvor nøjagtig det snit skal lægges, men i hvert fald en enighed er der om, at man nok under alle omstændigheder, og jeg er næsten lige ved at sige også i den model, som vi faktisk betegner som uændrede opgaver, ja, selv dér kunne man godt foretage sådan en lettere opgaveglidning, som kunne være fornuftig, på det sociale område. I hvert fald i den brede amtsmodel, selv dér forestiller Strukturkommissionen sig, at der skal overføres et større ansvar til kommunerne, dog sådan at de mest specialiserede opgaver fortsat skal varetages i amterne.

I den brede kommunemodel lægges snittet lidt anderledes - eller noget anderledes. Her er idéen, at man samler så meget som overhovedet muligt i kommunerne, mens kun de allermest specialiserede opgaver bliver tilbage i amterne eller eventuelt noget, man måtte vælge at kalde regioner.

De her modeller det er det, vi i betænkningen kalder stiliserede modeller, en slags idealtyper, hvor man selvfølgelig i den konkrete gennemførelse af en ny kommunalreform

kan blande kortene, som man vil - som man finder fornuftigst på de enkelte områder - så de kan sådan set blandes i alle former de her modeller.

Når det gælder mindretallet, som jeg jo var en del af i Strukturkommissionen, så er det nok sådan, at mindretallet [dårlig lyd]. Man kan sige: Flertallet i Strukturkommissionen går sådan set ikke ind og laver en egentlig anbefaling mellem de her modeller.

Når det gælder den brede kommunemodell og den brede amtsmodell, så er der et mindretal, som i sin opfattelse nok ligger nærmest den brede amtsmodell på to måder, dels med en klar markering af, at vi ikke ved noget om, hvor store kommunerne skal være, hvis de skal løse alle eller stort set alle de sociale opgaver. Der er det sådan, at man i betænkningen peger på en kommunestørrelse, en minimumsstørrelse på 30.000 indbyggere, og der er vi i mindretallet meget, meget tvivlende over for, om det holder. Det kan godt være, det holder, men vi siger, at det ved vi i realiteten ikke, om det gør. Det holder måske nok for en økonomisk sårbarhedsbetragtning, men vi aner ikke, hvilke konsekvenser det har, når det gælder saglighed-faglighed i opgaveløsningen, og der anbefaler vi faktisk, at der bliver iværksat nogle undersøgelser, inden man lægger det konkrete snit på det sociale område på alle de her sociale opgaver.

Hvor det snit så i øvrigt skal lægges, det må bero på et detailkendskab til området, som jeg i hvert fald ikke har, og som jeg tror størstedelen af medlemmerne af kommissionen heller ikke har, men også på nogle lidt mere principielle overvejelser. Og det, jeg vil gøre her de næste 6-7 minutter, det er i form af seks spørgsmål at pege på nogle overvejelser, jeg synes, man skal gøre sig af lidt mere principiel karakter. Det er nogle spørgsmål, som jeg har formuleret med de briller, jeg nu engang har på efter at have siddet i 14 måneder i Strukturkommissionen og har vendt alle de her opgaveområder, herunder også de sociale opgaveområder.

Det første centrale spørgsmål, som egentlig ligger helt - i hvert fald næsten helt - uden for de overvejelser, man gør sig på det enkelte opgaveområde, det er, om vi overhovedet skal have tre led i den offentlige sektor. Skal vi overhovedet have det amtslige led? Fordi det er klart, at hvis man beslutter, at det skal man ikke, så stiller det nogle bestemte krav til løsningen på de enkelte opgaveområder, herunder også det sociale område.

Jeg vil ikke gå ind i nogle mere generelle overvejelser om, om vi skal have tre led, men man kan sige, det er altså en beslutning, som for størstedelens vedkommende ligger

uden for det enkelte opgaveområde, dog på den måde, vil jeg sige, at hvis det er sådan, at specielt de sociale opgaver og specielt sundhedsopgaverne, hvis man dér finder, at det er vigtigt med et tredje niveau, et amtsligt niveau eller et regionsniveau, så er det selvfølgelig et væsentligt indspark til de mere generelle overvejelser, man må gøre sig, om vi overhovedet skal have det her tredje niveau. Så de overvejelser, man gør sig på de her sociale områder, vi taler om, vil jeg opfatte som et væsentligt indspark til, om vi overhovedet skal have det her tredje niveau, og så i øvrigt på sundhedsområdet som to væsentlige områder.

Det andet spørgsmål, det er spørgsmålet: Hvor stort er problemet med gråzoner og kassetænkning? Det synes jeg man skal gøre sig nogle meget store overvejelser over, hvor stort det problem er, og hvad natur det problem det har.

Og der må jeg nok sige, efter at have siddet og kulegravet det her i 14 måneder, der har jeg, og det tror jeg heller ikke Strukturkommissionens betænkning giver et bud på, der har jeg ikke nogen klar fornemmelse af, hvor stort problemet er. Hvor stort er det her kassetækningsproblem egentlig? Hvor stort er gråzoneproblemet? Og hvad består det mere konkret i disse problemer?

Specielt når det gælder gråzoneproblemet så har jeg forsøgt at sætte mig ind i det efter bedste evne, og jeg har en klar fornemmelse af, at det her med gråzoner det er egentlig, når det gælder den nuværende opgavefordeling, et problem som kun i meget sjældne tilfælde sætter mennesker i klemme, gør mennesker til kastebolde. Mens det i meget højere grad, vil jeg sige, handler om, at det er systemer, der har vanskeligt ved at tale sammen. Og når systemer ikke kan tale sammen, så bliver de irriteret på hinanden, og så opfinder de nogle ord, nogle negativt ladede ord for, at vi har altså et problem her. Og der bruger man altså så ordet gråzoner og kassetænkning osv.

Og jeg tror faktisk, at det primært er der, vi finder problemer. Det er det amtslige niveau og det kommunale niveau, der ikke rigtig forstår at tale sammen. Der en gang imellem bliver uenig om noget, uden at det egentlig bringer mennesker i klemme sådan for alvor.

Der er uenighed om, hvordan man skal gøre et regnestykke op. Der er uenighed om, hvad der er den fagligt holdbare, faglige løsning. Men jeg synes, man skal gøre meget ud af at definere, hvad er egentlig det her gråzoneproblem. Fordi afhængigt af, om man siger, at gråzoneproblemet og kassetækningsproblemet er systemer, der falder sammen, kontra den vurdering, hvor man siger, at det er mennesker, der kommer i klemme. Afhængigt af, om

man anlægger den ene definition eller den anden definition af det her problem, så når man altså også til meget forskellige løsninger.

Spørgsmål nr. 3. Sikrer én myndighed enkelhed og afskaffelse af gråzoner? Lad os så antage, at vi finder ud af, at gråzoner handler om, at der er mennesker, der kommer i klemme.

Får vi da enkelhed og får vi afskaffet de her gråzoner ved at samle så meget som muligt, eventuelt det hele under én myndighed? Jeg tror, man skal være meget varsom med at have det som udgangspunkt for reformer på det her område, at bare det bliver samlet under én myndighed, så er der ikke mere mennesker, der kommer i klemme.

Det kan godt være, at man af andre grunde skal gøre det, men det er ikke sådan, at man automatisk måtte få løst det problem, der gør, at der er gråzoner, og at man bliver kastebold mellem systemer, fordi man i meget høj grad også bliver kastebold i systemer, hvor der kun er ét system.

Der er jo masser af mennesker, der bliver kastebold i en kommune, i en socialforvaltning, på et områdekontor, hvor der går årevis, inden man får løst et eller andet problem. Hvor der går år eller flere år, inden der bliver grebet ind. Hvor én del af socialkontoret finder ud af, at der er et eller andet problem, som kræver, at en anden del af socialkontoret eller socialforvaltningen medvirker, og hvor der sagtens kan gå måneder, inden der egentlig sker noget.

Det var så kommunerne, jeg skød på der. På tilsvarende måde kender vi det jo fra amterne fra hospitalsområdet, hvis vi skal skyde på dem. Altså det, at hospitalerne er underlagt én politisk myndighed, gør jo ikke, at folk ikke kommer i klemme i hospitalerne.

Det er jo ikke sådan, at folk vandrer uden problemer fra den ene afdeling til den anden, og i løbet af nogle få dage har man fundet ud af, hvad der foregår, hvad man fejler. Sådan er det jo ikke. Så den automatik, man nogen gange antager, at man får løst det her problem ved at samle det hos én myndighed, den er altså ikke til stede. Den trænger i hvert fald til en nærmere diskussion den udgangspræmis, om den er rigtig.

4. spørgsmål. Er kassetænkning altid et onde?

Tove Videbæk, ordstyrer:

Der er altså ét minut til de sidste tre spørgsmål.

Poul Erik Mouritzen:

Det vil jeg gøre meget hurtigt.

Kassetænkning er ikke altid et onde. Kassetænkning er et onde, når folk kommer i klemme, når folk ikke får den behandling, de skal have. Når det offentlige er for fedtet.

Det, der er tale om kasserne her på det her område, det er jo, at vi har en lille kasse, den kommunale, og oven på den har vi en stor kasse.

Og når det gælder de mest udsatte grupper og de mennesker i det her samfund, der har mest brug for offentlig hjælp, så synes jeg personlig, at det er vigtigt, at der er en stor kasse oven på den lille kasse. Om det medfører kassetænkning, det kan godt være, men så er kassetænkning en gang imellem sund.

5. Spørgsmål. Kan man fastholde en logik, der siger, at vi skal have større kommuner, fordi det vil skabe større faglighed, samtidig med at vi spreder den faglighed, der i dag er i amterne ud på 100 eller 80 eller 120 kommuner? Det synes jeg, er et spørgsmål, der er værd at overveje.

Og det sidste det er: Øger vi eller formindsker vi det frie valg ved at overflytte alt til kommunerne? Det er også et spørgsmål, der er værd at overveje. Og svaret på det spørgsmål er ikke nødvendigvis ja. Tak for det.

Tove Videbæk, ordstyrer:

Det var en flot og hurtig afslutning. Vi siger tak til Poul Erik Mouritzen, og så siger vi værsgo til formand for Amtsrådsforeningens Social- og Psykiatriudvalg, Orla Hav, som vil tale om »Forsyningssikkerhed, kvalitet og dynamik i det sociale arbejde«.

Orla Hav (formand for Amtsrådsforeningens Social- og Psykiatriudvalg):

Også fra min side og fra Amtsrådsforeningens side skal der lyde en tak til Folketingets Socialudvalg for at tage initiativet.

Jeg tror, det er vigtigt, at vi er opmærksom på, at i den her lidt ophedede diskussion, vi har omkring strukturen, at der har vi fokus på nogle af dem, der kan risikere at komme i klemme, og det skal jo i høj grad være nogle eksempler på det, som jeg godt vil komme med.

Blot lige for at illustrere spændvidden i nogle af de nuværende opgaver, som amtskommunerne har, og der er så her nævnt, at det både er handicappede børn og unge med sociale og adfærdsmæssige problemer. Det er en lang række familier, det er en lang række børn, som er anbragt uden for eget hjem, og det er en stor variation i den

opgaveløsning, vi har fra egne institutionspladser til nogle pladser, vi køber, og til dag- og døgntilbud i vekslende variation. Altså en stor variation i tilbuddene, en stor variation også i priserne, hvilket er et emne jeg er hoppet lidt elegant over. Men vi taler altså om nogle enkeltstående, meget omkostningstunge initiativer, som skal løses på en kvalitativ, god måde.

Og det der med prisen er jo ikke uinteressant, når nu vi ofte får at vide, at vi skal løse opgaverne i en ressourceknapp tid. Og jeg har ikke hørt mange fortælle, at vi får mange flere penge til at løse opgaverne.

Den næste planche skulle gerne illustrere, at vi fra amtskommunernes side i et godt samspil med kommunerne derhjemme har taget den glidende decentralisering alvorlig, som jo blev introduceret som et begreb inden for en anden stor diskussion, vi havde om opgavefordelingen i den offentlige sektor.

Vi har gennemført en udvikling, der er gået fra store institutioner til mindre botilbud og egne hjem. Fra standardiserede totaltilbud til en langt højere grad af integration og mere individuelle tilbud.

Vi er i fællesskab flyttet så tæt på borgerne, som det overhovedet har kunnet ladet sig gøre. Vi har fremmet det at kunne give valg- og indflydelsesmuligheder for den enkelte i situationen. Jeg skal prøve at illustrere det lidt senere med et par konkrete eksempler.

Vi har fået en stigende, kommunal opgaveløsning, der hvor det har været det hensigtsmæssige, og det har været understøttet af grundtakstreformen.

Men vi står også med, at vi har fået nye grupper og ny viden, og på hele sundhedsområdet har det jo været sådan, at det er i høj grad diagnoser og interessen for at få sat diagnoser på, som har været det afgørende. Det tror jeg ikke, vil blive mindre i at abe efter fra socialsektorens side. Det er i hvert fald ikke det, vi ser. Vi vil også opleve en høj grad af diagnoseinteresse.

Og så tror jeg, det er vigtigt, at vi holder fast i at sige, at det har været en udvikling, som har været konstant, og hvor fornyelse, som har kunnet tilgodese de særlige målgrupper, som vi har fået ind, har skullet være i højsædet.

Og hvis vi tager den næste planche, så er det altså et meget bredt spektrum af mennesker med meget forskellige behov og muligheder, som vi har skullet have et paratsystem til at kunne give en håndsrækning. Jeg skal illustrere om et øjeblik med nogle konkrete eksempler.

Jeg vil godt argumentere for, at kvalitet forudsætter målrettede tilbud og relevant specialisering. Og det betyder altså, at der skal være en vis sagshyppighed og et vist fagligt miljø at tage udgangspunkt i, for at borgerne også føler, at man får det relevante tilbud med den specialiseringsgrad, som man har behov for i den givne situation.

Og det, vi skal afpasse vores tilbud efter, det er jo så det, der er remset op her, det er graderne af fysisk og psykisk handicap, adfærd i relation til andre, støtte, beskyttelsesbehandlingsbehov, alder, interesser og domsanbringelse. Så det er virkelig et bredt felt, som er svært at få bakset ned i en stor elefanternes kamp om, hvem der skal have det største imperium. Der risikerer musen jo altså let at blive trampet ned. Og musene i den her sammenhæng er jo altså dem, der er og risikerer at komme i klemme som svage borgere i vores system.

Så derfor vores bud på, hvad der skal gælde for en ny efter en eventuel kommende ny struktur, jamen det skal jo være, at der er forsyningssikkerhed for så vidt angår de kvalificerede specialtilbud.

Det har som en grundlæggende forudsætning, at der er en faglig bæredygtighed hos de myndigheder, som skal løse opgaven. Men bestemt jo også en økonomisk bæredygtighed, fordi det er ganske omkostningstunge foranstaltninger, vi ind imellem skal stable på benene. Så kan det ikke nytte noget, at vi har dem spredt alt for voldsomt ud, de foranstaltninger vi sætter på benene.

Fastholdelse af viden og ekspertise. Ja, vi stiller spørgsmålet lidt i forlængelse af det, Poul Erik Mouritzen var inde på. Er det lettere at gøre ved at gå fra 16 til et sted mellem 100 og 150 ansvarlige myndigheder på området? Det kan vi godt være en smule skeptiske over, om den faglige bæredygtighed også er sikret dér.

Men det er klart, at vi er ikke afvisende over for at lave hensigtsmæssige aftaler med kommunerne; det synes vi, vi viser i praksis. Men opgaverne og borgerne skal også have en forståelse for det og skal kunne egne sig til det.

Så vil jeg godt illustrere, hvad det er for et system, som vi også synes skal kunne stå mødet med dagligdagens udfordringer. Ja, det kunne være rådgivning, støtte til den familie, der får sin tilværelse væltet ved at få et i øvrigt normalt født barn. Syv uger senere sker der det, at barnet pådrager sig en åndedrætslidelse, som kompliceres og resulterer i en svær retardering fysisk og psykisk.

Der står en svært belastet person, som bliver spastisk lammet, skal sondemades, skal suges. Der står en familie med to i øvrigt velfungerende børn, som stadig væk skal have

deres tilværelse til at fungere, samtidig med at man har meget i klemme i forhold til den, det nu er gået ud over i det her forløb. Det kræver og har krævet specialbørnehave, rådgivning, specialskole, specialinstitution, rådgivning af familien, når sorgen har skullet bearbejdes, og man har skullet få tingene til at fungere i en dagligdag og fastholde sin tilknytning til arbejdsmarkedet. .

Eller eksemplet med rådgivning af en kvinde, der i 50-års alderen får en progredierende sklerose, der rammer nerveceller i hjerne og rygmarg og derved den kommunikationsevne, som hun har været familiens bærer af i forhold til omverdenen. Her har man været igennem hele registret af hjælpemidler, rådgivning og afhjælpning af de lidelser, som de nu viser sig i dette fremadskridende skleroseforløb.

Eller det sidste eksempel. Rådgivning af en mand, som har erhvervet sig en hjerneskade i 40-års alderen med tre små børn og en kone på arbejdsmarkedet som følge af et hjertestop og står tilbage med en svær hjerneskade. Det, der konstateres, er en konstatering af, at hvis man skal hjælpe og afhjælpe det her, skal vedkommende kunne bruge det kendte miljø, som vedkommende er tryk ved til genoptræning. Det konkluderer man og sætter i værk. Den genoptræning gennemføres, og der gives råd og vejledning til familien, som selvfølgelig er i sorg og usikkerhed og krise.

Efter tre måneder konstateres en god bedring i funktionerne, og kommunen opsiger så aftalen om, at genoptræningen skal foregå og skiller sig så af med det personale, som har skullet løse opgaven hidtil. Resultatet er, at der går en måned, inden der kommer nyt personale på, som skal starte fra nul med det resultat, at man taber vigtige indvundne genoptrænede funktioner, som har gjort vedkommende i stand til nogenlunde at fungere, altså et fald i niveau, som ikke kan genoprettes.

Så vi siger bare, det her det er altså en smule mere nuanceret, end det indimellem fremstår i den meget ophedede diskussion om, hvem skal nu være størst, og hvem kan mest. Vi beder meget om, at nogle af de, skal vi sige, skæbner, som det her system jo i høj grad beskæftiger sig med, også finder et system, som kan den faglige del, som kan den specialiserede del, og er vi selvfølgelig også nødt til som samfund at sige, det skal også kunne være på en økonomisk forsvarlig måde at gøre det på.

Så det er ingenlunde nogen let opgave at løse det her, så vi beder om at få de nuancer med ind i den fortsatte diskussion, og vi synes faktisk, vi er kommet et pænt stykke vej. Det er vi ikke kommet alene i kraft af amterne, det er vi også kommet i kraft af et godt samspil med kommunerne i det daglige, selv om der jo indimellem er fagfolk, der ikke kan

snakke sammen. Dem har vi også nogle af på kryds og tværs i amtskommunen. Det tror jeg ikke er noget særsyn i nogen systemer.

Det skulle være mit input.

Tove Videbæk, ordstyrer:

Vi siger tak for det til Orla Hav, og så siger vi velkommen til formanden for Kommunernes Landsforenings Social-og Arbejdsmarkedsudvalg, Vagn Ry Nielsen, som vil fortælle os om »Sammenhæng og fleksibilitet i de sociale tilbud«.

Vang Ry Nielsen (formand for Kommunernes Landsforenings Social- og Arbejdsmarkedsudvalg):

Tak for det, og tak for både indbydelsen til både at komme her, og Socialudvalgets initiativ til denne høring om, hvordan sociale opgaver bør løses efter en strukturreform.

Og jeg vil gerne sige indledningsvis, at vores udgangspunkt er, at ideen med en strukturreform med større kommuner må være, at det giver mulighed for en bedre opgavefordeling i den offentlige sektor, at opgaverne løses endnu tættere på borgerne, og at ansvaret for opgaver, der i dag er delt, samles på et sted. For der er jo ikke nogen grund til at ændre nogen streger på noget landkort med de omkostninger, der i øvrigt er forbundet af forskellig art, ved at gøre det her, hvis vi ikke samtidig grundlæggende skaber bedre vilkår for at give borgerne den bedst mulige service.

Og ud fra disse tankegange har KL spillet ud med, at på det sociale område der bør kommunerne overtage myndighedsansvaret. Og det vil, sådan som vi vurderer det, kunne skabe en hurtigere og smidigere og mere sammenhængende indsats over for den gruppe af borgere, der er tale om, det vil sige handicappede, psykisk syge og socialt udsatte børn og unge, som er temaerne i dag.

Jeg vil også gerne, og det er faktisk meget væsentligt for mig her allerede indledningsvis, fremføre, at jeg håber, at det ikke blot er i dag, at der kan komme en konstruktiv debat og indlæg, der kan sætte tankerne i gang, men at vi også i den kommende tid kan få en god diskussion om, hvordan vi benytter den historiske chance, som en strukturreform jo i realiteten er, til at indrette det sociale område bedst muligt for borgerne. Det håber jeg, fordi som Orla Hav var inde på, vil jeg også gerne sige, at der kan godt være lidt skingre toner i debatten, og det er mindre interessant end det vigtige punkt, det er at sikre, at det er brugerne i denne her sag, det drejer sig om. Vi skal passe på, at vi

selvfølgelig ikke kommer til at snakke for meget om, hvorfor ting ikke kan lade sig gøre, når vi godt ved, at der er meget, der kan lade sig gøre.

Vi ved også, at udsigten til forandring skaber altid usikkerhed og bekymring. Det kan ikke forebygges fuldstændigt, men vi kan gøre meget sammen, men også ud fra en viden om, at det er jo ikke opgaven i denne her sag, tror vi, at bevare status quo, fordi status quo ganske enkelt ikke er godt nok. Opgaven må være, at vi i fællesskab finder løsninger, som kan gøre bekymringerne, angsten og usikkerheden over for forandringer til skamme.

I dag finder vi på socialområdet, at det forhold, at vi deler opgaver, gør, at indsatsen ikke i alle sammenhænge er god nok. Lange sagsbehandlingstider og uklarheder over, hvem der har ansvar m.v., er utilfredsstillende i en tid, hvor vi snakker meget om borger, nærhed og brugerindflydelse. Vi kan ikke vente på, at sager kører frem og tilbage mellem instanserne.

Den uklare ansvarsfordeling og det dobbeltarbejde, som situationen byder på i dag, er jo ikke til gavn for nogen. Jeg tror ikke, der er nogen, der egentlig mener, at det er en ideel løsning, når der i dag er to myndigheder, som skal visitere og finansiere og dele ansvar for de samme borgere. Og derfor bør altså den kommende strukturreform føre til, at myndighedsansvar og finansiering samles i kommunerne som udgangspunkt for vores opfattelse af denne her situation.

Kommunerne har jo i dag ansvar for en række af de mest borgernære serviceområder i meget nær kontakt med borgere i mange sammenhænge. Jeg skal lige sige, hvis der er nogle, der spekulerer på, om den skramme, jeg har i panden, er udtryk for denne nærkontakt, at det er det ikke. Det er et lavthængende tagudhæng på mit sommerhus, så behøver I ikke at spekulere mere over det.

Det er også vores grundtanke, at borgere med handicap eller sociale eller psykiatriske problemer skal kunne tilbydes en så normal tilværelse som muligt, at kunne bo i egen bolig og ikke i en institutionslignende bolig, at kunne deltage i uddannelse, arbejde og fritidsaktiviteter på samme måde som andre eller i hvert fald i lige så høj grad som muligt. Og med et større kommunalt forsyningsansvar vil kommunerne kunne udvikle nye botilbudstyper på samme måde som andre eller i hvert fald i så høj grad som muligt. Og med et større kommunalt forsyningsansvar vil kommunerne kunne udvikle nye botilbudstyper til de vanskeligt stillede grupper, som måske mere fleksibelt vil kunne tilpasses de enkelte behov.

Men der vil naturligvis være, og det skal understreges, at det er vi meget opmærksomme på, behov for stærkt specialiserede tilbud til borgere, der har behov herfor. Vi skal sørge for, at de tilbud, der gives, rummer både fleksibilitet og rummelighed og først og fremmest kvalitet. Og udfordringen bliver selvfølgelig at finde en balance mellem at etablere skræddersyede tilbud lokalt og benytte de allerede eksisterende specialiserede tilbud.

Decentralisering af de sociale opgaver vil alt andet lige også give en endnu bedre mulighed for at inddrage borgere i beslutningsprocessen. Kommunale handicapråd er på vej i kommunerne, og mange kommuner har udarbejdet handicappolitikker. Det er ikke, fordi det her ikke kan gøres bedre, for det kan det, men udviklingen er i gang. Et godt handicapråd kan være en meget værdifuld dialogpartner, som både kan bidrage til at udforme politik på området og skabe en sammenhæng mellem økonomi og forventninger.

Vi ved, og det drejer sig nu om de kritiske punkter i forbindelse med en overtagelse kommunalt af myndighedsansvaret, at der er tale om to meget store spørgsmål. Hvordan sikrer vi, at der er det rigtige tilbud i det nødvendige omfang, altså forsyningsopgaven, og det andet, hvordan sikrer vi, at den meget store ekspertise, der er på området, bevares.

Jeg tror også, man skal være varsom med at udtale sig om kommunestørrelser og så den faglige bæredygtighed, som vi her efterlyser, og vi kan jo se i dag, at vi har tilbud eller lidelser, der er så stærkt specialiseret omfattende så få mennesker, at ikke engang et enkelt amt eller en samling af amter, men hele landet står sammen om disse tilbud. Men det er klart, at skal det her ligesom leve op til det, som vi da tror, er meningen med det, så er der tale om kommunestørrelser, der er betragteligt større end dem, vi kender i dag.

Så når det er sagt, så vil jeg sige, at er det det, der er problemet? Nej, det mener vi faktisk ikke, det er. Vi synes ikke, at det er vigtigt, hvem der driver tilbuddene, men hvem der har ansvaret for borgeren. Vi ved, at både kommuner og amter i dag anvender tilbud i andre kommuner og andre amter, private tilbud, selvejende institutioner. Det er jo sådan, eller skulle jeg sige, det burde jo være sådan, at man køber en plads på det bedste tilbud for borgeren, og det er uanset, hvem der i øvrigt leverer tilbuddet. Det har jo vist ikke den helt store betydning for borgeren, om det lige er den pågældende kommune, der driver tilbuddet, eller om det er drevet af en anden kommune eller øvrige parter. Det vigtige for borgeren er kvaliteten af tilbuddet.

Vi har hørt lidt om, at det at overdrage opgaven til kommunerne automatisk skulle medføre, jeg tror udtrykket var en broget malurt af private udbydere, det tror jeg, at man

skal være sig med at bruge som udtryk. Mange specialtilbud drives jo allerede i dag som selvejende institutioner, private dag- og botilbud og socialpædagogiske opholdssteder og lignende.

Det er en kendt sag, at amterne også har indgået aftaler om lands- og landsdelstilbud for at løfte de specialiserede opgaver, som jeg talte om før, og sikre deling af viden til de involverede institutioner og tilbud. Det gælder f.eks. at sikre institutioner for kriminelle unge og behandlingscentre for døve/blinde. Den slags samarbejde og aftaler kan der naturligvis også indgås mellem kommunerne.

Og derfor igen tror jeg, eller synes jeg, det er talgymnastik, det der har været fremme om, hvor stor en kommune skal være for at kunne give et specialtilbud. Når kommunen ikke hidtil har kunnet løse disse tilbud, er det, fordi de har været for små til at bære opgaven økonomisk.

Jeg vil også godt slå fast, at hvis kommunerne får opgaven, så vil de institutioner, vi har i dag, jo fortsætte med at eksistere. Der er naturligvis ikke tale om, at vi skulle gå hen og lukke alle eksisterende institutioner og oprette nye i kommunerne. Vi skal fastholde, vi skal fortsætte med den viden og ekspertise, vi har rundt om på landets institutioner. Nogle amtslige institutioner vil de enkelte kommuner så være interesseret i at drive videre, nogle institutioner vil to eller tre kommuner gå sammen om, nogle institutioner vil være interesseret i at blive selvejende, og sådan kunne der findes forskellige løsninger. Men det, der er bærende for den tankegang her, er, at den viden, den specialviden, den erfaring, der er på disse institutioner, altså ikke må blive atomiseret, men skal blive bevaret.

Så er der jo så spørgsmålet, om ikke en masse viden og ekspertise så vil forsvinde, hvis amterne ikke har ansvaret. Og ud fra det, jeg har sagt, så er det vores opfattelse, at det tror vi ikke på vil blive tilfældet. Det er jo sådan, at den viden, vi har i kommuner og amter, jo hverken befinder sig på amtsgården eller på rådhuset, den findes ude, hvor det sner, der hvor medarbejderne er. Og vi ved jo, at vores sagsbehandlere, hvad enten vi er det ene eller det andet sted, ofte tager kontakt til relevante handicaporganisationer, kontakter videncentre, institutioner der arbejder med disse grupper, søger information på internet eller bruger kolleger i andre kommuner, som måske har større erfaring på området.

Det er altså værd at lægge mærke til, at det mest værdifulde viden på feltet den findes jo oftest hos de mennesker, der igennem deres arbejde på institutioner og andre tilbud, har den daglige kontakt med brugerne. Og den viden, der er opbygget gennem mange år, den

skal altså ikke forsvinde. Den forsvinder ingen steder hen, fordi en kommune kommer til at drive det frem for en region.

Med hensyn til de amtsligt finansierede videntcentre, så er der intet til hinder for, at disse fortsætter i en fælles kommunal finansiering. Og vi skal i det hele taget sørge for, at de videns- og netværksfunktioner, der findes i dag, bliver videreført. Den viden, vi har, vil ikke gå tabt, men skal gøres så tilgængelig som muligt, så dem, der har brug for det, bedst ved, hvor de kan henvende sig.

Afslutningsvis, vi skal jo rubbe neglene, og det har vi det også fint med, hvis det her skal gå lidt stærkt, vi har frem til april og så igen en periode. Og jeg vil meget gerne sige, at selv om vi har kort tid, så skal vi bruge god tid inden for den korte tid, vi har, til at fortsætte diskussionen om dette område. Så her til sidst vil jeg gerne gentage, at hvem der driver hvilke tilbud, hvem driftsherren er, bør ikke være afgørende, når vi skal indrette et nyt hus på det sociale område, som i mange år frem skal kunne sikre brugerne på den bedst mulige måde. Det afgørende er, at myndighedsansvaret, altså ansvaret for at borgeren får det rigtige tilbud, er samlet et sted. Herved skulle vi undgå det, som Poul Erik Mouritzen måske stillede spørgsmålstejn ved i forhold til ulempen ved eller fordelene i, men alligevel undgå, at borgere, bruger og pårørende kan blive kasterbold imellem systemer.

Opgavereformen vil naturligvis indeholde en række udfordringer. Det er udfordringer, som vi tror både kan og skal løses, og som jeg her prøver at give nogle korte svar på. Vi skal jo også huske, vi vedtager jo ikke en kommunalreform, der skal gælde i morgen og to uger frem, men vi er nødt til at have i en langtskuende kikkert for øjnene. Vi snakker om noget, der skal holde i sandsynligvis 20 år, og hvor den erfaring, der hidtil er opsamlet, så skal prøves overført til yderligere decentralisering af den offentlige sektor. Og det er også meningen med hele kommissionens arbejde. Tak for ordet.

Tove Videbæk, ordstyrer:

Vi siger tak til Vang Ry Nielsen og siger velkommen til formanden for Kontaktudvalget for frivilligt socialt arbejde, Terkel Andersen, der vil tale om »Mere af det samme eller reel forandring? - Udviklingsmuligheder i samspillet med den frivillige verden«. Værsgo.

Terkel Andersen (formand for Kontaktudvalget for frivilligt socialt arbejde):

Tak for invitationen.

Jeg er blevet spurgt om, når jeg nu skulle optræde i den her blok af foredragsholdere, om det så var et udtryk for, at nu var civilsamfundets organiseringer endegyldigt blevet integreret i den offentlige sektor, og som det vil fremgå af det, jeg vil sige, så er det lige før, jeg ville sige, ja, gid det var så vel.

Mit oplæg rummer tre påstande.

Den kommende strukturreform får - og der er jeg altså meget uenig med Vagn Ry Nielsen - kun begrænset holdbarhed, fordi reformen ikke rummer noget egentligt projekt for fornyelse af vores velfærd.

For det andet: Civilsamfundets ressourcer og kompetencer bør medinddrages fra starten. Hvis ikke det sker, så får man bare mere af det samme.

Og for det tredje: Strukturreformen vil have demokratiske og magtmæssige konsekvenser, der også påvirker de frivillige organisationer. Kun ved at give de frivillige organisationer nye roller, kommer der balance i regnskabet.

Omkring reformens begrænsede holdbarhed:

Kommunerne engagerer sig med den kommende strukturreform i en øvelse, hvor fokus i sagens natur vil være på sammenlægning af forvaltninger, opbygning af en ny organisation og løsning af nye opgaver. Der er en betydelig risiko for, at denne øvelse i alt væsentligt bliver en indadvendt proces omkring opbygning af nye offentlige strukturer, hvor muligheden for at tænke nye tanker om relationen mellem den offentlige sektor og de lokalsamfund, de skal betjene, tabes på gulvet.

Strukturkommissionens rapport har kun i ringe grad forholdt sig til de muligheder, der ligger i at indtænke civilsamfundets ressourcer, organiseringer og kompetencer i opgaveløsningen. Det er skuffende, al den stund at kommissionen er sig meget bevidst, at det ikke alene er strukturelle forhold, der kan begrunde en kommunalreform, men at også finansieringsmæssige og demografiske - herunder opgavemæssige - udfordringer nødvendiggør en ny indretning af den offentlige sektor.

Disse udfordringer kan måske holdes stangen en anelse længere med en mere effektiv og fagligt mere bæredygtig offentlig opgaveløsning, men på sigt vil disse udfordringer også kunne bringe en ny offentlig organisering i knæ, med mindre der tænkes nyt om samspillet mellem det offentlige og borgerne.

Der er næppe nogen, der forestiller sig, at kommunalreformen vil føre til en billigere offentlig sektor. Den rationalitet, der udtrykkes i betænkningen, er en selvforståelse, der knytter sig til en klassisk, offentlig myndighedskultur. Grundlæggende fastholdes den

nuværende samspilsrelation mellem borgeren som kunde og det offentlige som myndighedsudøver og serviceleverandør. Derved fastholdes og legitimeres udviklingen i borgernes forventningspres, som måske også ligefrem øges gennem etableringen af en mere differentieret og specialiseret kompetence i den kommunale forvaltning.

Betænkningen har særlig fokus på styrbarhed og effektivitetsfremme, herunder via inddragelse af eksterne leverandører. Men min påstand er, at frit valg eller udlicitering på dele af det sociale serviceområde ikke grundlæggende ændrer på de udfordringer, som det offentlige står over for. Reelt ligger markedsgørelse inden for samme rationalitet som en strukturreform, der alene ser på omfordeling af opgaver i en ny offentlig struktur.

Så er der lidt om samspilsmulighederne mellem det offentlige og civilsamfundet.

Det er på tide, at det offentlige får øje på de reelle muligheder, der ligger i at opdyrke et nyt samspil med de frivillige organisationer. Den frivillige indsats på det sociale område udgør en betydelig ressource. Ca. 12 pct. af den voksne danske befolkning er engageret i frivilligt socialt arbejde og yder en indsats svarende til 75 mio. arbejdstimer om året eller ca. en femtedel af det antal timer, der udføres af ansatte i den offentlige sociale sektor.

De hundredvis af frivillige sociale organisationer rummer en specialiseret kompetence, som ofte ikke findes tilsvarende i det offentlige system. Tusinder af kaféer, væresteder, selvhjælpsgrupper, besøgsvennetjenester eller "telefonstjerner" skaber netværk og hjælper folk med tilværelsens problemer på en måde, som ville være enten umulig eller koste dyrt at substituere med offentlig service. Og det er en ofte overset kendsgerning, at omkring en tredjedel af alle institutioner på det sociale område er tilknyttet en frivillig organisation.

Kommunerne er allerede forpligtet til at samarbejde med den frivillige verden, jævnfør servicelovens § 115. Alligevel har samspillet i en del kommuner ofte blot været en diskussion om størrelsen af tilskuddet til pensionistudflugten organiseret af plejehjemmets vennekreds.

Når det drejer sig om det offentliges samspil med organisationer, der driver selvejende institutioner, er der desværre også alt for mange eksempler på, at kommunerne og amtskommunerne reelt fjerner grundlaget for institutionernes selvstændighed og reelt dermed også deres forankring i de frivillige organisationer.

Man må håbe, at de ny og større kommuner bliver bedre til at give rum til en fælles proces sammen med den frivillige verden, som fører frem til formulering ikke bare af en

frivillighedspolitik, men også gerne en strategisk overenskomst om løsning af lokalsamfundenes sociale problemer med rum for en flerhed af tilbud.

Timing'en ville være perfekt til at gøre som i England, hvor regeringen står bag et landsdækkende initiativ, der støtter udviklingen af samarbejdet i kommunerne gennem udarbejdelse af lokale compacts. Her beskrives grundlaget for nye partnerskaber mellem det offentlige og civilsamfundets organiseringer, og der skabes dermed afsæt for langt større engagement for borgerne og foreningslivet. Et dansk modstykke til det ville være velkomment. Vi kunne opnå en helt anden form for bæredygtighed, hvis lokalsamfundene blev bedre til at mobilisere sine egne ressourcer.

Uden et markant signal om, at det er den vej, vi vil gå, bliver der tidligst tænkt i de baner, når de ny strukturer er på plads. En dansk compact-strategi for udvikling af lokalt samspil kunne suppleres med indførelse om partnerskaber med frivillige organisationer, når der bevilges støtte til kommunerne fra centrale puljer.

Der ligger store muligheder i at udvikle og afprøve nye former for opgaveløsning som partnerskaber mellem aktører fra både det offentlige og frivillige organisationer. Lad mig nævne et par eksempler.

En frivillighedscentral i Næstved, Futuracentret, har indgået en partnerskabsaftale med Social- og Psykiatريفorvaltningen i Storstrøms Amt om selvmordsforebyggelse gennem tilknytning af frivillige patientlodser, der navigerer den selvmordstruede igennem behandlingssystemet, styrker koordinationen, fastholder den selvmordstruedes motivation til at gennemføre behandling og hjælper med, at der genetableres strukturer og netværk i den pågældendes tilværelse.

I Sydfalster Kommune findes en frivillig madudbringning, som af mange opleves som kontroversiel, indtil man erkender, at det, der bringes ud, mindst lige så meget er kontakt, trykthed og samtale, som det er mad.

De frivillige organisationers arbejde åbner mulighed for andre former for deltagelse, andre veje til at sikre kontakten til og inddragelsen af borgerne end gennem traditionelle offentligt-professionelle systemer alene. Den frivillige verden demonstrerer til stadighed en særlig evne til at udvikle nye tilbud, som adresserer samtidens behov, men samtidig er samspillet mellem den frivillige verden også den reelt eneste mulighed for at styrke borgernes oplevelse af medansvar og fællesskab.

Til sidst lidt om den måde en reform vil påvirke magtrelationerne på.

Strukturreformen, som den nu er skitseret, vil, uanset modellen, nok på en række måder føre til serviceforbedringer og opbygning af fagligt mere bæredygtige offentlige enheder. Muligvis vil reformen også føre til større transparens og ensartethed i myndighedsudøvelsen. Men entydig ansvarsplacering indebærer vel også en forringet adgang til at få vurderet og kvalificeret ens sag af andre instanser eller andre aktører. Borgernes behov for second opinion, at blive vejledt også fra anden side, vil ikke blive mindre.

Måske er tiden derfor moden til at tænke i mageskifte på opgaver mellem det offentlige og de frivillige organisationer. Et mageskifte, der kunne medvirke til at ændre magt- og rollefordeling og stimulere til udvikling af nye samarbejdsflader. Hvem siger, at visse typer af vidensopbygning, kvalitetssikring og rådgivning ikke med mindst lige så stor værdi for samfundet kunne ligge i brugerorganisationerne f.eks. på handicapområdet i stedet for at opbygge nye konstruktioner omkring videncentrene? Landsforeningen for Autisme har måske vist vejen ved at overtage SIKON-konferencerne fra Socialministeriet og Muskelsvindfonden ved at oprette en landsdækkende vejlednings- og behandlingsfunktion. Begge respekteres, så vidt jeg forstår, af fagpersonerne i kommunerne, men uden på nogen måde at kompromittere organisationernes rolle som talerør for de pågældende grupper.

Det er vigtigt at huske, at de frivillige organisationer også stilles over for nye udfordringer ved en kommunalreform. Også den frivillige verden tvinges til at finde sammen i nye samarbejdsrelationer og til at finde den tyngde og definere den platform, som kan danne udgangspunkt for en forhåbentlig ligeværdig dialog med de nye kommunale forvaltninger. Der er behov for at støtte de frivillige organisationer også i denne proces, og de nye kommuner må udvikle dialogfora og partnerskaber med den frivillige verden som en del af omstillingsarbejdet - og ikke efter!

Strukturreformen fører til markante ændringer i samspil og magtforhold i samfundet. Den iboende logik i kommissionens betænkning lægger ikke op til øget risikovillighed og åbenhed over for mangfoldighed og eksperimenteren i opgaveløsning, men snarere til større styring og dermed en stærkere magtkoncentration også lokalt. Derfor er det vigtigt at gennemtænke, hvordan de frivillige organisationer kan styrkes i deres rolle som både modmagt og partnere for udvikling af en mere differentieret og fremtidssikre velfærdsmodel.

Både ud fra et demokratihensyn og fra et hensyn til en reelt bæredygtig udvikling af vores velfærdsmodel må en kommunalreform derfor ledsages af en strategi for udvikling af samspillet mellem den kommunale forvaltning og lokale borgeres engagement, sådan som det kommer til udtryk i den frivillige indsats.

Tove Videbæk, ordstyrer:

Vi siger tak til Terkel Andersen og i øvrigt tak til hele første runde af oplægsholderne. Alle oplægsholdere har været meget disciplinerede og holdt tiden, så vi er faktisk præcis på tid.

Og nu skal vi så i gang med en omgang spørgsmål, og derfor vil jeg gerne bede oplægsholderne om at sidde ved panelpladserne. Tak for det.

Og så vil jeg samtidig sige, at vi har indtil 10.30 til spørgsmål. Det er jo ikke ret lang tid, så derfor vil jeg gerne opfordre mine kolleger til at være lige så disciplinerede som oplægsholderne og ikke holde lange valgtaler, men korte og præcise spørgsmål til oplægsholderne.

Og den første, der har markeret, er Line Barfod. Værsgo.

Line Barfod (EL):

Og jeg er glad for, det lykkedes at få denne her høring, så strukturreformen ikke kun kommer til at handle om sygehuse, men om socialområdet.

Men jeg ville gerne høre, Poul Erik Mouritzen, i forhold til det arbejde, der ligger fra Strukturkommissionen, og også lidt af det, du sagde: Mener du, at man i dag har en viden, der gør, at man på den her ultrakorte tid, vi har, reelt kan gennemføre eventuelt store reformer af de mange dele, socialområdet består af, på en måde så vi får et godt resultat ud af det og får noget, der bliver bedre for borgerne, og samtidig gennemføre nogle omlægninger på samme måde, som da man lagde særfor sorgen ud tilbage i 1970'erne, hvor man fik gennemført nogle store reformer, eller bør man tage et område ad gangen og gennemdiskutere ordentligt og tage sig ordentlig tid til det, frem for at skulle nå det hele her inden sommerferien?

Tove Videbæk, ordstyrer:

Vi tager lige et par spørgsmål mere. Margrethe Vestager. Værsgo.

Margrethe Vestager (RV):

Jeg regner bestemt ikke med, at emnet er udtømt med konferencen i dag, nu hvor vi går så hastigt af sted.

Jeg har stor respekt for det, du siger, Vagn Ry Nielsen. Men jeg vil gerne bede resten af panelet om at vurdere det, der godt kan lyde sådan lidt af et skønmaleri i forhold til, hvordan den kommunale sagsbehandler vil opsøge viden og finde ud af, hvad man skal gøre, når nu dette barn med dette handicap, som der kun er fire af om året, melder sig nede på socialforvaltningen. Jeg vil nødig sådan lyde meget skeptisk, men det lyder ikke helt sandsynligt.

Villy Søvnald (SF):

Det er lidt i forlængelse, at Orla Hav var inde på i sit oplæg, at vi haft en glidende decentralisering, som jeg synes, der er al mulig grund til at rose, fordi den har været rigtig. Men den var netop styret.

Nu kaster vi det hele ud i en meget hurtig proces, forekommer det mig lidt uigennemtænkt, og jeg kan godt genkende fra min tid i kommunerne det synspunkt, at på nær et hjørne af udenrigspolitikken er kommunerne i stand til at klare resten.

Men jeg vil godt spørge: Hvor er de ædruelige analyser i den her proces? Jeg har kun set ét bidrag. Det er SL's småtryk af socialpædagogerne, der drejer sig om »Specialtilbud - økonomi, kvalitet og volumen«. I stedet for sådan nogle overordnede betragtninger bevægede man sig dér ned i nogle meget præcise analyser af, hvor stort befolkningsunderlag der skal til, og pointen i forhold til den her diskussion er, at det er flintrende lige gyldigt, om det er 20.000 eller 30.000, fordi det er de større helheder, vi taler om.

Hvordan sikrer vi kvaliteten i en tid, der er så økonomisk domineret i forhold til nogle af de mest udsatte grupper, vi har? Det synes jeg er hovedproblemet.

Tove Videbæk, ordstyrer:

Det var et stort spørgsmål. Og vi går videre. Sandy Brinck og Hans Andersen tager vi lige med i første runde.

Sandy Brinck (S):

Mit spørgsmål er også rettet til dig, Vagn Ry Nielsen. På KL's vegne synes jeg, at du sagde det her med, at myndighedsansvaret skal kommunerne have, og så kunne amterne, sådan

hørte jeg det, godt stå for driftansvaret, altså en klassisk bestil og udfør-model, som jo er meget moderne, men som jeg vil spørge, om der er bare et lille problem ved, fordi hvis nu amterne har forsyningsansvaret, kan man så ikke bare sådan teoretisk forestille sig, at priserne ville blive en diskussion mellem amterne og kommunerne, hvis amterne ikke har noget finansieringsansvar? Kunne man ikke forestille sig, at priserne lynhurtigt blev så stort et problem, at kommunerne syntes, jamen så kunne vi måske også selv lave noget, og så er vi vel nede der, hvor vi godt kan risikere at få noget, der ikke har særlig høj kvalitet?

Og for at vende tilbage til nogle af de spørgsmål, Poul Erik Mouritzen stillede fra start af, er det ikke en løsning, som har den risiko iboende i sig, at vi ikke får færre gråzoner, og at vi ikke får mindre kassetækning?

Tove Videbæk, ordstyrer:

Hans Andersen.

Hans Andersen (V):

Ja, det er endnu et spørgsmål til Vagn Ry Nielsen.

Vi har her diskussionen i dag om vidensformidling kontra specialisering. Hvis vi tager udgangspunkt i familien ude i kommunen, som i dag har problemer - det kan være, at faderen drikker; det kan være, at børnene har sociale problemer af forskellig art. Kunne der være - men vi bliver nødt til at have lidt mere nuancerede spørgsmål end dem, der lige måske er kommet, der går meget i én retning, for at vi politikere på sigt kan træffe fornuftige beslutninger - kunne der ikke være fornuft i, at kommunen fik det fulde myndighedsansvar for at tage udgangspunkt i den hele familie? Fordi netop dér, tror jeg, at der i dag opleves, at der er det svært at få placeret ansvar. Der er grader af kassetækning osv. Det vil jeg gerne bede om en kommentar til.

Tove Videbæk, ordstyrer:

Og jeg tilføjer selv lige et lille spørgsmål på et område, som vi ikke har været inde på i spørgsmålsrunden her. Det er, at jeg vil egentlig gerne have oplægsholdernes kommentarer til Terkel Andersens meget spændende idéer om partnerskaber og mobilisering af borgerne og mageskifte osv. Hvad siger de forskellige oplægsholdere til de idéer og tanker?

Værsgo, så er det jeres tur. Skal vi begynde med Orla Hav. Værsgo.

Orla Hav:

Det kan vi godt.

Jeg skal bare sige, at der er jo ikke så mange direkte spørgsmål.

Men skønmaleriet - jeg er også lidt skeptisk over, at det er et skønmaleri, Vagn Ry Nielsen er her i dag for at lave på KL's vegne, og hvis jeg havde kunnet ønske, så ville jeg ønske, at Vagn Ry Nielsen havde holdt sit eget indlæg og ikke KL's indlæg i dag, men det er der ...[dårlig lyd].

Og så vil jeg sige: Med hensyn til analyserne, det synes jeg, det ligger lidt tungt. Jeg synes bestemt, at SL skal have ros for sit forsøg på at løfte diskussionen og få nogle af nuancerne med i den her diskussion, og det har sådan set også været min ledetråd i det, jeg skulle sige.

Så hoppede jeg let og elegant over i en sentens, og det ærgrer mig lidt, og nu får jeg så lejlighed til at rette. Jeg tror ikke meget på, at der er et voldsomt stort marked på det her felt til at løse problemerne. Det er ikke den virkelighed, jeg hører, når samtlige institutioner er lukket fredag eftermiddag, og en familie er gået i sort, og der skal ske et eller andet. Så er der ikke et voldsomt stort marked til at løse det.

Vi skal opbygge nogle tillidsfulde samarbejdsrelationer med selvejende institutioner. Men det skal gøres ordentligt med nogle ordentlige aftaler med dem og ikke det dér tro på, at der er et marked, som løser det her felt. Jeg tror ikke meget på den der med, at bare vi får ansvaret placeret ét sted - jeg tror i virkelighedens verden, at familierne er, og det var jo også det jeg ville illustrere med de eksempler, jeg havde - familien skal opbygge en tillid, som bygger på, her kan man få den faglighed, man har behov for, og så samtidig tage hånd om hele det, som kommer til at fylde afgørende meget i familiens hverdag, at et enkelt familiemedlem bliver sat helt uden for muligheden for at medvirke. Det tror jeg skulle være mit.

Tove Videbæk, ordstyrer:

Poul Erik Mouritzen værsgo.

Poul Erik Mouritzen:

Det er sådan nogle gange i moderne samfund, så kommer løsningerne før problemerne, og løsningerne de kan gå og leve deres eget liv i mange år, og så på et eller andet tidspunkt så kommer der en anledning til, at man kan få koblet sådan nogle løsninger på et bestemt

problem. Sådan kan man faktisk godt analysere det, der er foregået i Strukturkommissionen. Det vil jeg så ikke gøre her, men sige noget om, at jeg synes, der er en tendens til, at løsningen kommer før problemet, og på en eller anden måde - og det er mit svar til Line Barfod - så synes jeg i hvert fald en af de ting, som der ikke er viden nok om til, at man kan handle hurtigt med nogle meget drastiske reformer, det er: Hvad er egentlig problemets natur, hvad er problemets omfang?

Det skal man tænke meget grundigt over, inden man laver sådan en reform som den her, fordi den jo i sin yderste konsekvens - og det er så specielt, hvis man nedlægger amterne - jo er en reform, der er irreversibel. Hvis man bryder de der faglige miljøer op, der er i amterne, fordi amterne bliver nedlagt, eller fordi man fuldstændig fjerner den opgave fra amterne, så kommer de altså ikke igen, og så skal man være tæskesikker på, at man har et ret stort problem, som man med en ret høj grad af sikkerhed kan løse ved at gøre det, og den viden synes jeg ikke er til stede til, at man kan træffe den her beslutning inden sommerferien.

Tove Videbæk, ordstyrer:

Og Terkel Andersen.

Terkel Andersen:

Jamen jeg blev da lidt optaget af det, som Orla Hav sagde omkring, at man skal finde veje til at løse folks problemer efter lukketid på institutionerne. Man kunne udvide det til at være de kommunale forvaltninger. Fordi det er jo lige præcis efter kl. 14 om fredagen, at de frivillige organisationer tager over. Det er efter arbejdstid. Det er dér, at der bliver udført et gigantisk stykke rådgivnings- og støttee arbejde for den danske befolkning af de frivillige organisationer. Det bliver ikke rigtig registreret nogen steder, men det er faktisk af stor betydning, også af stor betydning for at sikre, at der er koordination og indhentning af viden fra andre steder i det offentlige system end det, som måske har været på banen i en konkret sag.

Flere spurgte til, om der overhovedet vil være mulighed for at realisere en vision om en så høj kompetence som muligt i rådgivningen og vejledningen efter en kommunalreform. Jeg er lige ved at sige: Selvfølgelig vil der det, men problemet er, at hvis man satser så meget på entydigheden, som man har gjort i betænkningen her, så vil man ikke respondere på den forventning, som den moderne borger har, nemlig at man altid har

adgang til en second opinion, at man har adgang til at få kvalificeret det råd, som man har fået i en kommunalforvaltning - som ikke behøver at være dårligt, men som man kan være usikker på, om det lige præcis er det, som ens barn har brug for.

Og derfor er det, at jeg insisterer så meget på, at man bør overveje på magtforhold og relationer mellem et offentligt tilbud og de tilbud, der findes f.eks. i den frivillige verden, hvor man ved at styrke deres afsæt og kompetence, f.eks. ved at overføre videntcentre til dem kunne opbygget et modspil, som vil opleves som en kvalificering af det samlede tilbud af borgerne.

Tove Videbæk, ordstyrer:

Og så skal Vagn Ry Nielsen få mulighed for at få det sidste ord. Værsgo.

Vagn Ry Nielsen:

Ja, det er jo en fantastisk situation. Vi vil ikke have noget imod udenrigspolitikken. I kan bare komme med den, så tager vi den. Det er ikke et spørgsmål, vi har sagt nej til.

Men bortset fra det og til det mere seriøse i forhold til Villy Søvnalds og andres bemærkninger om skønmaleriet. Nu kan et forsvar jo godt være et angreb.

Nu skal du jo ikke forledes til at tro, at det, der sker i dag, er et skønmaleri. Der er jo fejl i det, der foregår. Det er tunge administrative gange. Der er folk, der bliver frustreret over at blive ikke kastet fra Herodes til Pilatus, for sådan er det ikke hverken i kommuner eller amter, men det er den oplevelse, man har, at man går fra myndighed til myndighed og tilbage igen. Altså udgangspunktet er, at det ikke er alt, der er, som det skulle være.

Dernæst så vil jeg også godt sige: Hvad sagde vi - jeg kan huske det svagt, da jeg sad i Vejle Amtsråd i 1980 - da særforsorgen skulle udlægges. Jeg tror, at der var mange, der sagde, at nu skulle særforsorgen ødelægges. Hvad skete der med den? Den blev verdens bedste. Og den decentralisering, der lå i det, det er så den, vi faktisk ønsker at fortsætte.

Så skal man, synes jeg, lytte meget til, hvad vi siger her om, at det, vi ønsker, er, at borgeren har ét sted at gå hen, og der går den familie altså også hen, der falder sammen om fredagen. De ringer jo ikke til en amtskommunal institution, de ringer jo til kommunen. Og så er det kommunen, der har ansvaret for, at familien, borgeren, den enkelte får sin ordentlige behandling igennem systemet.

Men der er jo ikke et ønske om at sige, at de stærkt specialiserede institutioner, vi har i dag, de skal opløses, forsvinde, og så overtages af kommuner, der ikke har den faglige

kompetence. Jeg tror, jeg sagde det nogle gange. Det kan så være det, der kommer på en prøve, men vi er jo nødt til at forholde os til den situation, vi er stillet over for med de oplæg, der er kommet, og der er det vores helt klare holdning, at den viden skal holdes samlet, og den vidensformidling, der er, skal fortsætte. Det drejer sig om myndighedsansvar - én indgang, som vi har snakket om i så mange andre sammenhænge.

Om der spekuleres, eller vi ville spekulere mere i finansiering - jeg tror Sandy Brinck var lidt inde på det - i en situation, hvor kommunerne fik myndighedsansvaret, det tror jeg såmænd ikke - ikke mere end der gøres i dag både i amter og kommuner med det pres, vi har på vores økonomi. Det er naturligvis vores forudsætning for det, vi sidder og siger her, at den økonomi, der er knyttet til det, skal blive der, og således at borgeren kan bevare sikkerheden for at få en ordentlig behandling.

Jeg tror, man skal passe lidt på med, at - som jeg oplever også nogle steder - at der er nogle, der mener, at alle medarbejderne på disse nuværende amtslige institutioner vil blive fyret og ikke længere skal have noget [dårlig lyd]. Det er der slet, slet, slet ikke tale om.

Så vil jeg godt sige til Terkel Andersen, som jeg har kendt i mange år og holder meget af. Jeg synes det er et flot udspil, du kommer med Terkel Andersen. Det vil vi meget gerne drøfte med jer. Når vi somme tider er lidt tilbageholdende, så er det ikke kun, fordi der er nogle, der ikke vil, men der er også det, der hedder frivillige institutioner, og så er der frivillige personer, og det, vi sådan er lidt bange for, det er, at hvis vi begynder at institutionere frivilligheden for meget, så går det ikke så godt. Frivillighed, var der én, der sagde til mig engang, lever af lyst og dør af pligt. Så hvis vi kan få bevaret de små netværk med frivillige personer uden tilknytning til store institutioner eller organisationer og så bruge organisationerne på den måde, som du her skitserer, det er vi overordentlig meget med på, at vi kan få noget ud af.

Tove Videbæk, ordstyrer:

Tak for det. Og vi kunne jo bruge rigtig meget tid på at gå videre med de svar, vi har fået her, men tak skal I have for svarene.

Der står nu i vores program, at vi har en pause, og den må vi jo for alt i verden ikke forkorte yderligere, fordi den er også vigtig. Pausen er i Fællessalen. Jeg kan også sige, at toiletterne er lige herudenfor til venstre. Og til staklerne, der ikke kan undvære det, så er rygning tilladt uden for lokalerne her. Og vi ses kl. 10.55 - sharp. Tak for nu!

PAUSE

Tove Videbæk, ordstyrer:

Ja, så mangler vi bare lige de allerallerallerallersidste. Ja tak, og de vil komme hurtigt herind. Vi vil så nødig afkorte oplægsholderne endnu mere, så jeg tror, vi er dér, hvor vi begynder at lukke døren.

Og så vil vi sige velkommen til anden afdeling, og første oplægsholder i anden afdeling er formanden for De Samvirkende Invalideorganisationer, Stig Langvad, og han vil gerne tale under overskriften »Pas på de få og de små på handicapområdet«.

Stig Langvad (formand for De Samvirkende Invalideorganisationer):

Mit hovedbudskab er faktisk det, der står på første side her. Det er, at mennesker og livets forskellige behov definerer opgaverne. Det synes jeg, man skal tænke på, før man går alt for meget i gang.

Vi har nogle hovedprioriteter i handicaporganisationerne. Det er, at vi synes, der skal sættes fokus på de små og de særlige grupper af mennesker med handicap, og når vi siger det, så er det jo, fordi det er jo det interessante i den her diskussion, fordi det er dem, som ligger i amtsligt regi, det er dem, vi taler om. Alt det andet er jo i bund og grund ret ligegyldigt. De får jo hverken bedre eller dårligere service af det, der kommer til at ske her.

Så har vi nogle hovedområder, som vi synes er nogle prioriteter. Det er

- specialundervisning, selvfølgelig mest den vidtgående specialundervisning,
- social- og handicapområdet, f.eks. leverancer af høreapparater og hjælpemidler og den slags ting,
- beskæftigelsesområdet, som jeg kunne underholde i lang tid med, men det vil vi nok ikke komme særlig meget ind på i dag. Så er der
- psykiatriområdet og
- sundhedsområdet. Og sådan noget, som slet ikke er med i diskussionen, det er
- den kollektive og individuelle transport. Og så er der selvfølgelig noget om
- uddannelsen, ungdomsuddannelserne.

Personligt synes jeg, at handicap godt kan glemmes i debatten. Derfor er det dejligt, at Socialudvalget har taget initiativet til høringen, for så kan vi få de vinkler med også. Jeg synes, det har været svært at få ørenlyd i hele den her debat.

Jeg har taget et eksempel med. Det handler om en dreng, som har en Optiz X syndrom. Det er der ikke mange, der ved hvad er. Men det er noget med, at man får psykosomatisk udviklingshæmning, man får læbeganespalte, og man får taleproblemer, og man får en ikkealderssvarende social udvikling, man får måske lidt nedsat hørelse, man får hjertefejl, man får genitaldefekter osv. Så denne dreng er lidt særlig. Der kommer én af dem om året, og der er i øjeblikket ca. fem i Danmark.

Det er bl.a. sådan nogle mennesker, vi taler om, når vi snakker om de små og de særlige grupper. Nu ved jeg godt, jeg har taget sådan det helt ekstreme, men alligevel. Jeg synes bare, det var værd at tage med, så nu ved I alle sammen, hvad Optiz X syndromet er.

Se, der er en entydig konklusion, og den synes jeg, det er vigtigt at holde fast i her, det er at også for handicapgruppen, der kan og bør det løses af kommunerne, i hvert fald for ca. 90, måske 92, måske 88, måske 93 pct.s vedkommende. Men det er vigtigt at sige, at der er faktisk nogle mennesker, som ingen kommune, ja, selv intet amt er stort nok til at kunne løse opgaverne for. Derfor er det en pseudodiskussion, fordi der er ikke nogen, der kan klare det hele. Og det er det, der er vigtigt at få sagt, og det er vigtigt at få forstået, og det er vigtigt at pointere. Og så er der ingen fornuft i, at lade det være økonomien, som være det eneste, der skal være entydigt bestemmende for, hvordan udviklingen den egentlig skal være.

Og så vil jeg også sige, der er mange ting, der ikke fungerer i dag, så der kan godt være en god ræson i at lave om, men om det nødvendigvis er strukturen eller det, der har været oppe nu, det kan vi jo diskutere. Det er der nok ikke tid til inden den 7. april.

Se fodbolden - det er jo altid spillet om midtbanen. Og det synes jeg, at det vil jeg lige prøve at sige et par ord om her på de 12 minutter, og fodbold det kan vi vel godt nå alligevel.

Staten, den tror jeg ikke, der er nogen, der laver ret meget om på. Sådan er det jo, jo tættere den er på os selv, så laver vi jo ikke om ved det. Når folketingspolitikkerne har mest med staten at gøre, så laver de jo nok ikke noget ved staten. Sådan er det også med besparelser i kommunerne. Det der er på borgmesterkontoret, det kan ikke lade sig gøre, men jo længere ud i daginstitutionerne vi kan komme, jamen så kan alt jo lade sig gøre.

Se det, der er i spil, det er jo kommunerne, men for mig er det faktisk meget mere vigtigt at sige, hvad skal der ligger her midt mellem, og hvad er det egentlig, der skal ske på det område. Og der kan man jo så sige, jamen der er nogle, der siger, vi har en statsmodel. Der er nogle, der siger, jamen det er staten, der skal ind og overtage det sammen med kommunerne, og det kan da egentlig også godt være, at det bliver løsningen. Det kan jo også godt være, det er det, jeg egentlig helst vil have i den sidste ende. Men det kommer jo mere ud af det resultat, som diskussionen den kommer til at - eller hvad der bliver resultatet af diskussionerne. Så kan det også godt være, det er nogle regioner, der skal løse opgaven, og det kan også godt være, at det er nogle fællesskaber af forskellig art, og nu er det ikke sådan ...[dårlig lyd]... fællesskaber. Det kunne også godt være nogle af dem, som Terkel Andersen han snakker om, nogle af dem som vi driver f.eks.

Men hele den her diskussion det bliver jo et spørgsmål om, hvad er det for en størrelse de enkelte enheder har. Hvor mange er der af dem? Og hvilke opgaver skal de have? Hvilken styring skal der være? Hvilken finansiering skal der være? Og hvilken faglighed?

Det med størrelse det vil jeg godt lige prøve at eksemplificere, fordi jo større et eller andet bliver, jo mere overmodig bliver det også. Og det vil sige, at det, vi kan se i dag f.eks. i nogle amter, er, at de tager opgaver hjem, opgaver som de ikke er kvalificeret til at tage hjem fra deres egne lands- og landsdelskommissioner. Det samme sker jo ude i kommunerne, så hvis vi får mange større kommuner, og hvis vi får større regioner, så vil vi måske få en yderligere tendens til, at man bliver overmodig, ikke opfører sig ordentligt og trækker ting hjem.

Så er der nogle af vores hovedprioriteter.

Den første, jeg vil tage op i dag, det er faglig bæredygtighed. Det er der mange, der snakker om. Det er simpelt hen hamrende vigtigt, at vi får adgang til specialiseret indsats, og vi får adgang til specialiseret viden og rådgivning, og at det er en udvikling med udgangspunkt i praksis, og at man får adgang til noget volumen, fordi man kan ikke opbygge viden, hvis ikke man har volumen, hvis ikke man har et vist antal mennesker i hænderne. Og så skal den selvfølgelig opsamles, og den skal koordineres.

Og det er - jeg ved godt, at vi har det i dag. Det er ikke godt nok, men den er der. Og jeg ved også godt, den ikke nødvendigvis forsvinder, hvis vi går ud i kommunerne, men det, der er min bekymring, det er: Hvordan sikrer vi, den fastholdes, videreudvikles og bliver der?

Det næste det er opgavebæredygtigheden. Det kan godt være, at Poul Erik Mouritzen han ikke kan se særlig meget på vores område af systemkastebold og den slags ting. Der vil jeg sige, at der hvor han skal kigge, der skal han kigge på de 10 pct., som jeg taler om, der ligger lige midt mellem. De er kasterbolde i dag, og de vil blive kasterbolde fremover, hvis ikke vi tager os sammen og får det løst på den rigtig måde.

Jeg tror, at vi skal arbejde hen imod, at vi får så entydigt placeret ansvar og kompetence som muligt, men det jo ikke ensbetydende med, at man så også skal kunne det hele og gøre det hele. Men systemkasterbolde, det er vi i dag, og det vil vi blive ved med at blive, hvis ikke vi tager os rigtig godt sammen, og vi finder nye løsninger.

Så er der den finansielle bæredygtighed. Der kan jeg huske, da jeg gik på universitetet, der læste jeg jo Marx, og Marx han sagde, at økonomien er determinerende i sidste instans, og det skal jeg hilse og sige: Det er rigtigt. Det er en læresætning, som jeg aldrig troede, jeg skulle komme til at bruge, men det er simpelt hen det mest rigtige, jeg nogen sinde har læst. Det er økonomien, der styrer det hele. Den styrer hjemtagning, den styrer udlicitering, den styrer alt!

Så vi skal virkelig tænke os om, og vi skal sørge for, at det her det bliver en økonomisk bæredygtig model. Og den skal have en vis form for robusthed. En ting, som vi skal huske, og som I skal huske, det er, at hvis ikke vi sørger for en økonomisk udligning, som er objektiv, så vil de dyre tilbud aldrig blive gjort til gavn for de mennesker, som har behov for dem, i hvert fald ikke i det omfang, som er nødvendigt. Og vi talte om nogle mennesker, som koster 4 mio. kr. og 5 mio. kr. om året at drive. Det er meget for en lille kommune. Det er meget, hvis den selv skal betale det hele. Så tænk jer godt om.

Så er der retssikkerheden, fantastisk vigtig også. Vi skal have en bæredygtig retssikkerhed, og hvis I decentraliserer mere, hvis vi placerer kompetencen entydigt, hvis vi kan mere og mere, så får vi jo mere og mere brug for at kunne hente støtte nogle steder, og der handler retssikkerheden - det er jo den. Det var også noget af det, som Terkel Andersen han talte om: second opinion. Der skal være nogle, man også kan spørge til råds: Er det nu det rigtige? Måske kan der være nogle, der laver udredningen, som støtter det at lave udredning, eller hvad det nu skal være.

Og anbefalingerne - det er et fantastisk vigtigt redskab, fordi det er jo dem, der skruer det sammen, [dårlig lyd] for: Hvor skal den person hen? Hvem er det, der er aktør i det her? Og hvad forpligter vi os til? Så det skal jo selvfølgelig gå hurtigt..

Tove Videbæk, ordstyrer:

Det har du ret i Stig Langvad. Tiden er faktisk gået, men du får lige et minut til at runde af på.

Stig Langvad:

Det er nu for hurtigt. Jeg har ti ting omkring kommunale fællesskaber, men hovedpointen det er: De duer ikke!

Så synes jeg, at jeg vil tage den midterste af dem. Det er redegørelser.

Kommunale redegørelser det er I ved at afskaffe. Det bliver taget væk alle steder. Det bliver den eneste mulighed, I får for at få viden om, hvad der foregår i det decentrale system i fremtiden. Hvis I klipper navlestrengen til det med at afskaffe alle de former for redegørelser, der bliver lavet, så ved I ikke, hvad der foregår.

Og så vil jeg sige det sidste. Det er, at resultatet bliver nok lige dårligt, men jeg er ikke sikker på, at diagnosen er rigtig, og jeg er heller ikke sikker på, at behandlingen er rigtig.

Tove Videbæk, ordstyrer:

Og vi siger tak til Stig Langvad. Og vi siger velkommen til formanden for Børnesagens Fællesråd, Peter Grevsen, der vil tale om »Børn og unge i en entydig struktur«. Værsgo.

Peter Grevsen (formand for Børnesagens Fællesråd):

Jeg vil sige tak for muligheden for, at Børnesagens Fællesråd kan give sit bidrag i denne her nødvendige debat for at styrke indsatsen for vanskeligt stillede børn og unge og familier.

Den 10. november 2003 fremsendte De Samvirkende Invalideorganisationer, Landsforeningen Lev, Landsforening Ligeværd og Børnesagens Fællesråd et fællesbrev til Strukturkommissionens formand indeholdende væsentlige, nødvendige områder, der kan sikre, at indsatsen for disse grupper ikke svækkes i en ændret struktur, og de punkter de vil indgå i det oplæg, jeg vil komme med, og fællesbrevet vil indgå som et bilag i den rapport, der kommer efter denne her høring.

Indledningsvis vil jeg starte med at lave en lille status af, hvordan vi ser billedet i dag.

I Børnesagens Fællesråd er vi enige i kommissionens vurdering af, at den offentlige sektor, som den er i dag, ikke i tilstrækkelig grad kan være i stand til at håndtere fremtidens udfordringer.

Serviceloven indeholder tilstrækkelige muligheder for at løse de nødvendige opgaver for kommuner og amter, men inden for en række områder tages lovgivningen ikke alvorligt. Jeg kan nævne manglende inddragelse af børn i sagsbehandlingen, manglende inddragelse af forældre i sagsbehandlingen, manglende § 38-undersøgelser, manglende døgnpladser målrettet på det enkelte barns behov, manglende opfølgning, evaluering og effektmåling, og for borgerne urimelige, lange sagsbehandlingstider grundet sagstal hos sagsbehandlerne i kommunerne, og som yderligere er blevet forlænget af grundtakstfinansieringens indførelse.

Grundtakstmodellen har bl.a. medvirket til et uhørt bureaukratisk system, hvor kommuner og amter forhandler frem og tilbage, hvordan opgaven skal løses, og hvem der skal betale. Som et eksempel kan jeg nævne, at først 14 måneder - og du hørte rigtigt - 14 måneder efter, at Børnesagens Fællesråd indbragte Ribe Amt for tilsynsmyndighederne, blev de den 23. december 2003 beordret til at genoptage 147 sager.

Amterne har i dag forsyningsforpligtelsen, men vi ved ikke, hvad der virker, og hvad der ikke virker. Skylden rettes uberettiget mod personalet, på institutioner. I stedet der ser jeg, at vi mangler faglige mål i den strategi, som kommuner og amter lægger for dagen. Eksempelvis er det ikke forsvarligt, at en sagsbehandler har 120 sager.

Vedligehold er ikke tilstrækkeligt og at tage børn bevidst hjem alene for at fokusere på økonomien, det er ikke alene uforsvarligt, men også ulovligt.

Der er kort og godt ikke sammenhæng og overblik i de sociale tilbud i dag, og opdelingen af handlingsforpligtelsen og forsyningsvirksomheden er bureaukratisk, økonomisk uigennemskuelig og omkostningsfuld og for borgerne ikke nærværende i forhold til deres behov og deres rettigheder.

Derfor kommer vi med forslag til nogle perspektiver, for en ny struktur skal måske leve i 30 år, og derfor er det som en grundpille nødvendigt, at vi først og fremmest fokuserer på borgernes servicetilbud og deres rettigheder. Det er i stigende grad vanskeligt at acceptere, at tilbud og rettigheder for den enkelte borger er afhængig af, hvilken kommune og hvilket amt man bor i.

Det bør være i den nye struktur en grundpille, at borgernes muligheder og rettigheder er ens i Danmark. For Børnesagens Fællesråd er antal kommuner og regioner ikke det

centrale, men derimod et krav om, at de administrative enheder har en størrelse, der sikrer faglighed i den sociale opgaveløsning og mulighed for erfaringsopsamling. Enhederne skal være bæredygtige, og ansvaret for opgaveløsningen entydige, og handleforpligtelse og handlemuligheder skal følges ad.

Derfor har jeg et perspektivønske, og det er,

- at børneværdderne er dem, der styrer forvaltningsgrenene,
- at hensyn til barnet kommer i første række,
- at børn og unge inddrages før en beslutning og undervejs i forløbet af tilbuddet.
- at børn ses som ressourcer og ikke som en udgift,
- at udstødte og socialt vanskeligt stillede børn skal altid have en positiv særbehandling,
- at børnekonventionen indskrives i lovgivningen, og
- at vi tør sætte børns liv på den politiske dagsorden.

De 16 landsforeninger, som står bag Børnesagens Fællesråd, mødtes derfor og kom med forslag til en entydig struktur med udgangspunkt i de betragtninger, at grundpillen er, at børns og voksnes retsmuligheder skal være ens, ligegyldigt hvor man bor i Danmark.

Vi starter med daginstitution og folkeskolen. Jeg vil sige, at forvaltningen af daginstitution og folkeskolen bør fortsætte uændret, da langt de fleste forældre er så bevidste om deres børns dagligdag, at en kommunal forvaltning fortsat bør have tilsynet, og endvidere er vi jo her inden for det normale område.

Kigger vi så inden for specialundervisningen, § 20.2 specialundervisning, i rapporten betegnet som meget specifikke specialtilbud, så må jeg sige, at her er så få unge, der har forskellige handicap, det kan være psykomotoriske vanskeligheder, funktionshandicap, mentale handicap, børn med DAMP, diagnosen asperger, eller hvad ved jeg. Det er nødvendigt for § 20.2 at fastholde en faglig viden, og derfor vil Børnesagens Fællesråd foreslå, at det bør fortsætte regionalt eller være i fælleskommunalt regi. Fagligheden er meget væsentlig inden for udvist specialundervisning.

Det tredje forslag, vi vil komme med inden for døgnområdet, er, at nu skiller vi driftsherre- og tilsynsmyndigheden ad, at samtlige døgntilbud, der oprettes af frivillige, sociale foreninger, skal godkendes af staten, og det er staten, der fører tilsyn med dem. Vi foreslår også, at døgntilbud oprettet af private, det kan være opholdssteder, godkendes af staten, og staten fører tilsyn.

Vi foreslår også, at kommunale døgntilbud - det er en mulighed i den nye lovgivning - fremover godkendes af staten, og staten fører tilsyn, og også at amtslige og regionale døgntilbud fremover godkendes af staten, og staten fører tilsyn.

Kommuner, regioner, private og foreninger skal alle have mulighed for at være entreprenører, men ingen kan oprette et døgntilbud, uden at staten godkender og fører det generelle tilsyn. Kommunerne godkender og fører fortsat tilsyn med familieplejere og de enkelte anbragte børn og unge.

Staten skal således oprette en styrelse, hvor protokoller for godkendelse og tilsyn er udarbejdet. Der kan oprettes tilsynscentre lokalt under den statslige forvaltning, men skal være uafhængig af kommuners og amters administration, da driftsherre- og tilsynsmyndighed skal adskilles.

Staten kan udvikle faglighed, udnytte og opsamle viden, fastlægge, hvad der er virksomt, og hvad der ikke er. Staten udarbejder også et akkrediteringssystem, der for det enkelte døgntilbud kan indeholde krav om, hvilken pædagogisk teori og praksis der skal arbejdes ud fra, hvordan inddrages brugerne, hvordan udvikles medarbejdernes kompetencer, sammenhæng mellem pris og kvalitet, og hvad virker, og hvad virker ikke.

Ved at det er staten, der godkender alle døgnforanstaltninger og fører tilsyn, er der måske nogle, der mener, jamen så er vi tilbage til gamle dage. Nej, det er vi ikke. Vi vil få en ensartet politisk styring, der sikrer borgernes rettigheder og samtidig sørger for, at private og offentlige entreprenører kan handle målbevidst, kvalitetsbevidst og ud fra ensartede vilkår, hvor det også er sandsynligt ved at bruge bruttopriser på alle tilbud, at man får en synlighed for, hvad der virker, og hvad der ikke virker.

Men det er nødvendigt, når man har en statslig godkendelse og tilsyn, at der er en ankemulighed. Derfor foreslår Børnesagens Fællesråd fortsat, at Folketinget tager initiativ til oprettelse af en børneombudsinstitution, hvor også anbringelsessteder og plejefamilier kan få adgang til at klage dels i forhold til statslige tilsyn, men også over afgørelser, der strider imod barnets rettigheder og tarv.

Det er nødvendigt at få oprettet en ankeinstans, der ligger uden for driftsherre- og tilsynsmyndighed. Børn skal have ret til at blive hørt. Staten kan ikke være ankeinstans, da denne skal være uafhængig. Der tænkes ikke på, at ankesystemet i forhold til forvaltningsmyndighederne i børn/ungeudvalget skal ændres.

Så vil jeg komme omkring den faglige bæredygtighed. Det offentlige har i medierne drøftet nødvendigheden af, at fagligheden bevares. Det er vi selvfølgelig alle enige i. Men

faglig dygtighed ligger ikke i bureaukratier, men derimod i faglige, dygtige medarbejdere i opholdssteder, i institutioner og i specialinstitutioner, altså ude dér, hvor medarbejderne møder barnet, den unge eller familien.

I vores tidsrum er tilegnelsen af faglig viden så let, at det er muligt for den enkelte medarbejder at tilegne sig en ny faglighed eller yderligere kompetence, hvis der er behov for det.

Hvor har vi så forsyningsforpligtelsen i dette her oplæg? Ja, i dag har amterne forsyningsforpligtelsen inden for døgnområdet, dvs. alle døgntilbud undtagen familieplejen. Set fra Børnesagens Fællesråd bør perspektivet være, at såvel private som offentlige myndigheder kan byde ind på at dække den nødvendige kapacitet og dermed være med til at opfylde den samlede forsyningsforpligtelse.

Det bør til stadighed være godkendelses- og tilsynsmyndighederne, der sikrer, at det er den nødvendige kapacitet, altså staten, der har overblikket over kvalitet, forskning og udvikling, hvad er nødvendigt at få oprettet. Herved vil vi få klar målstyring, og vi vil få en sammenhæng i de tilbud, der bør være til stede for de udsatte børn og unge.

Således vil jeg afslutte med at sige, at vi har en servicelov, der har mange gode forskrifter, men vi skal også have den til at virke. Der er tre grundpiller i det her. Den ene grundpille er, at staten godkender og fører tilsyn med døgntilbud. Den anden grundpille er, at børneombudsinstitution oprettes. Den tredje grundpille er, at bæredygtighed, entydighed og handleforpligtelse ligger samme sted.

Tak for ordet.

Tove Videbæk, ordstyrer:

Tak til Peter Grevsen og velkommen til formanden for Rådet for Socialt Udsatte, Preben Brandt, som vil tale om, »Hvordan kan en ændret kommunal struktur bidrage til en bedre indsats for de socialt udsatte grupper«. Værsgo.

Preben Brandt:

Ja, tak. (Planche). Den kan I så sidde og kigge på. Jeg vil vende tilbage til den undervejs i mit indlæg.

Jeg vil starte med nogle indledende betragtninger om Rådet for Socialt Udsatte, hvilket syn vi har på de opgaver, som vi gerne vil være med til at påvirke. Vi lægger uendelig meget vægt på det ord socialt udsatte. Vi synes i høj grad, at det, vi skal

beskæftige os med, er de mennesker, der er i en social position, hvor de er sat udenfor, og ikke de diagnoser, de så i øvrigt får en masse af.

Derfor lægger vi også meget mere vægt i vores arbejde på, hvordan vi kan gribe til integration i fællesskabet og dermed også at være opmærksom på den sociale dimension i det, vi laver.

Jeg er vant til, når jeg siger social, så siger jeg også kommunal. Der kan I måske så gætte lidt om, hvad det er, vi kunne vægte højt, eller hvad jeg i hvert fald kunne vægte højt.

Men selvfølgelig er vi da også opmærksomme på nødvendigheden af at have nogle bedst mulige tilbud. Vi undervurderer ikke, hvilke strukturer der teknisk eller politisk skal lægges vægt på, for at vi sikrer så gode tilbud som muligt. Med det politiske mener jeg viljen til at gøre noget for den lille gruppe, en, to, tre procent af befolkningen, der lige for nærværende må opfattes som udsatte, eller den ene procent af befolkningen, som er det livet igennem.

Men det er ikke så meget det, fordi det kan være svært at vurdere, hvem har viljen til at gøre noget, og hvordan skal man placere viljen. Så det mit indlæg vil handle om først og fremmest er de tekniske dele af det, altså f.eks. hvordan skal strukturerne være.

Når vi ser ud over landskabet i dag i Danmark, så vil jeg godt vove den påstand, at det er noget værre miskmask set fra de her grupper side. Det er rod ganske enkelt. Jeg vil godt lige sige til Vagn Ry, når han siger, at der ikke er nogen, der bliver sendt fra Herodes til Pilatus længere: Jo, det ved gud der er, nogle af de her mennesker, og i allerhøjeste grad og hele tiden, og uden at nogen som helst blinker det mindste med øjnene. Så noget er galt.

Hvad er det for noget miskmask, der er. Jo, vi har en lang række serviceydelser: narkobehandling, midlertidige botilbud, distriktspsykiatri, alkoholbehandling, hospitalsbehandling, hvad enten det er somatiske eller det psykiatriske. De fleste af dem ligger i det amtslige regi. Så har vi nogle, der mere er sådan en slags kontantydelse, noget man på en eller anden måde i højere grad har ret til. Det er kontanthjælp, det er altså den økonomiske del af det: Pension, arbejdsmarkedstilbud, almene boliger, fritid, hjemmehjælp og sådan nogle ting. Hvoraf nogle af dem altså også er nogle, man måske ikke lige har ret til, men skal visiteres ind i. De ligger jo altovervejende i det kommunale regi.

Jeg har en pointe i forhold til de tilbud, der altovervejende ligger i det amtslige og de tilbud, der altovervejende ligger i det kommunale regi, at de første kan man for langt de flestes vedkommende blive udskrevet fra, når man ikke har brug for dem længere, eller når

tilbuddet ikke længere synes, at det kan yde noget, eller når man ikke længere gider at have med de her personer at gøre.

Altså sagt lidt firkantet, lidt vel firkantet måske, de amtslige tilbud kan man blive udskrevet fra, de kommunale tilbud kan man ikke sådan rigtig blive udskrevet fra. Nogle gange kan man godt få en fornemmelse af, at en kommune synes, vi hænger på en borger. Nogle gange oplever man jo selvfølgelig også, at en kommune prøver at slippe af med en borger. Men det er ikke nær så nemt som at udskrive ham fra en narkobehandlingsinstitution.

Den situation er rent faktisk noget slemt rod for de mennesker, som vi beskæftiger os med i Rådet for Socialt Udsatte, fordi de grundlæggende ofte har problemer med at bruge de institutioner, samfundet indretter sig med. Af den ene eller den anden grund er de sat i en position, hvor det er forfærdelig svært for dem at bruge tilbuddene. Derfor vil de pendle rundt mellem forskellige tilbud, som de dybest set ikke forstår. Det gør det meget, meget vanskeligt at skulle operere på forskellige niveauer.

Hvis vi kigger på de kriterier, som jeg har lagt frem her, og som vi lægger vægt på, når vi skal se på, hvad vil der ske i forbindelse med en ændring af de strukturelle forhold i amterne og kommunerne, så lægger vi meget vægt på, at de socialt udsatte får den bedste hjælp ved at blive integreret i det almindelige samfund.

Det almindelige samfund betyder også det lokale miljø, og det betyder også efter vores opfattelse kommunerne. Det er dér, man hører hjemme. Det er dér, man ikke kan blive smidt ud fra for at vende tilbage til det.

Men at det selvfølgelig også kræver, at de kommunale tilbud, den kommunale ydelse har en rummelighed, sådan at de socialt udsatte kan være med i spillet.

Vi tror også på, at det er vigtigt, at der er færrest muligt myndigheder involveret. Alle undersøgelser, man laver omkring socialt udsatte, viser, at de bliver tabere i en manglende kommunikation, en manglende vilje til kommunikation mellem de forskellige systemer.

Sådan hvis vi nu lige skal nævne et eksempel. Nu har vi haft nogle af de her små grupper oppe, jeg vil lige tage en også, som vi alle sammen kender, den psykisk syge hjemløse stofmisbruger, der også er kvinde. Hvem er det egentlig, der har ansvaret for hende? Der kunne laves hundredvis af forskellige kombinationer af det her. Hvem er det, der har ansvaret for hende? Jo, der er et narkobehandlingssystem. Det er sådan, at min erfaring med eksperter, de tror også, at de er myndighedsansvarlige. Det er pinligt at stå og sige her, for jeg er jo selv en ekspert. De er ofte ualmindelig bedrevidende med hensyn til,

hvad der er rigtigt og forkert. Det gælder så også for hende her også inden for det psykiatriske behandlingssystem. Det gælder selvfølgelig også sagsbehandleren hjemme i kommunen, der skal yde noget. Alle tror, de er eksperter. Alle tror, de har myndigheden.

Vi synes, det er vigtigt, at der er et entydigt myndighedsansvar, og at det samles et sted, så kan man bruge de andre, den brede vifte af forskellige tilbud. Det er fint nok, at man bruger dem, og at de er placeret i mange forskellige regier. De kan være placeret i de institutioner, vi kender i dag, de amtslige institutioner. De kan være placeret i kommunale tilbud, i frivillige sociale organisationer eller helt private tilbud. Det er fint nok, men vi tror grundlæggende, for denne her gruppe er det meget, meget nødvendigt, at ansvaret, myndighedsansvaret er placeret et sted, og at der er én - én person måske også, sagsbehandler, eller hvem det nu kan være - der virkelig har et ansvar, og at det ansvar er de også ansvarlige for i forhold til det politiske system, at man ikke tror og glemmer, hvem det er, der reelt bærer ansvaret.

Vi er naturligvis ikke blinde for, at det er nødvendigt med en ekspertise, med en faglighed, med vejledning, med overblik over indsatsområder, med viden om de forskellige tilbud, og hvad de nu kan rumme, og hvad de kan yde.

Vi så meget gerne, og det adskiller sig for så vidt ikke fra, hvordan det ser ud i dag, hvilke behov der er i dag, at man har nogle kvalitetsstandarder og nogle servicedeclarationer på det her område. Hvis man tager sådan en rundtur ude i samfundet i dag i forhold til de her grupper, så kan man møde på amtsligt niveau tilbud, som på ingen måde er værdige og rimelige, eller som i hvert fald bør diskuteres. Det kan man så også på det kommunale område, så det her har egentlig ikke noget med en strukturændring at gøre, men det er et behov, som vi allerede har hvilende tungt på vore skuldre, og som vi i Rådet tror, vi lettere kan løse ved at have én myndighedsansvarlig, sådan at det ikke skal spredes ud på for mange, hvem det er, der nu sidder med ansvaret.

I den sammenhæng kan man sige, det er sådan punkterne, jeg bevæger mig nedad her, at vi synes, det er vigtigt også i en diskussion at sikre sig uafhængig godkendelse af tilbuddene. Det næste punkt kan jeg tage med i samme sammenhæng: skabe gode betingelser for brugerorganisationerne. Det hænger meget nøje sammen, at tilbuddene også ikke bare fra statens eller fra de myndigheders side, der nu godkender servicedeclarationer og kvalitet, men også fra brugerne, også fra befolkningen, fra politisk side bliver godkendt som værdige tilbud. Derfor er det vigtigt at styrke brugerinddragelsen og

brugerindflydelsen i kontrollen med det, der foregår og i hele debatten om, hvad der skal udvikles, og hvordan det skal udvikles.

Der løber man selvfølgelig ind i et problem, at nogen kan argumentere, jamen lige præcis sådan nogle små grupper jamen har de ikke brug for større områder at organisere sig i end i en kommunal? Jo, selvfølgelig har de det, men det skulle jo heller ikke kunne forhindres af, at der er en entydig klar definition af, hvem der har myndighedsansvaret.

Så vil jeg komme til det sidste, som måske er det vigtigste i hele det her, fordi nu har I jo siddet og læst det, det er et sikkerhedsnet under indsatsen i overgangsfasen. Når jeg nu siger, at det, vi taler om i Rådet for Socialt Udsatte, er en meget, meget, meget lille del af befolkningen, altså måske 30.000, 40.000, 50.000, måske 75.000 borgere i det her land, så er vi meget bange for, at de kan blive glemt i en stor mægtig ændring af strukturerne. Det må ikke ske.

Det er så vigtigt, at der hverken i forbindelse med en ændring af strukturerne eller efterfølgende sker en nedgang i serviceniveauet over for de her grupper. Jeg vil personlig gerne for ligesom at knytte an til begyndelsen sige, at det ansvar vil jeg gerne lægge på staten og på kommunerne, derfra hvor man ikke kan blive udskevet, hvis man ikke længere synes, at man lige føler ansvarlighed for det her område. Så tak.

Tove Videbæk, ordstyrer:

Vi siger tak også til Preben Brandt og tak til hele sidste runde af oplægsholdere, som også har passet tiden rigtig godt. Og så er der tid til en lille runde spørgsmål fra Socialudvalgets ordførere. Vi tager lige et par minutter mere, end der ellers var tid til. Vi skærer lidt i opsamlingen til sidst.

Jeg skal lige se, om der er spørgsmål, og det er der jo som altid.

Hans Andersen (V):

Tak for det, og tak fordi vi nu fik et syn på denne vanskelige sag ud fra et brugerperspektiv, for det synes jeg sådan set fik sat debatten før pausen lidt i perspektiv. Der hørte vi meget organisationerne, KL's og Amtsrådsforeningens holdning til det her, og nu har vi så spurgt, hvordan oplever brugerne så det her, og det er ikke optimalt. Det lyder til, at der gennemgående er et ønske om ensidig ansvarsplacering, og der er så spørgsmålet, om det kan lade sig gøre, når vi tager debatten om videnformidlingen og specialiseringen op igen fra før pausen.

Hvad er jeres bud? Er det staten, der skal stå som garant for det, eller har vi set eksempler på, at staten ikke skal være det, eller er det andre former for løsninger til at formidle viden ud til kommuner, uanset hvor store de bliver?

Sandy Brinck (S):

Jeg vil også køre lidt i det med det ensidige ansvar, for det tror jeg sådan set, vi alle sammen synes kunne være enormt dejligt, hvis vi bare sådan lige kunne gøre det. Men jeg synes Stig Langvad, at du i dit oplæg faktisk kom med et godt eksempel på, at det måske ikke er så nemt. Du nævnte nogle priser.

Og derfor vil jeg gerne spørge dig, hvor realistisk er det, at vi kan få nogle størrelser, der er økonomisk robuste med et ensidigt ansvar på det her område?

Og et enkelt til Preben Brandt, som siger, problemet i dag for de socialt udsatte grupper er, at de har problemer med at bruge tilbuddene, de forstår dem ikke. Kunne du uddybe, om det er et strukturelt problem, et indholdsmæssigt problem, et kommunikationsproblem, at det kunne være så meget andet end et strukturelt problem. Vil du uddybe det?

Villy Søvndal (SF):

Der var et gennemgående ord både hos Stig Langvad og Peter Grevsen, nemlig ordet retssikkerhed. Når vi overvejer retssikkerhed, så øver man sådan en linje igennem, der hedder, kan vi sikre det ved lov, kan vi sikre ved tilsyn oven i købet måske statsligt tilsyn, kan vi sikre det med beskrivelser. Og så mangler jeg bare et sidste ord, nemlig ressourcernes sammenhæng med retssikkerhed, og det er, fordi jeg ikke mener, når [dårlig lyd] paragraffer i lovgivningen bøjer arm med den rå økonomi, så taber [dårlig lyd].

Men hvordan klarer vi den lidt bedre i situationen?

Margrethe Vestager (RV):

I første runde var vi lidt inde på, hvad er problemet? Hvad er det, løsningen skal imødekomme af problemer. Kan I fortælle os, hvad er det største problem, man kan løse, det største ønske, man kunne indfri med struktur?

Line Barfod (EL):

Tak for jeres oplæg. Jeg er meget enig med Stig Langvad, når du siger, økonomien er afgørende. Men de økonomiske problemer det er, at folk bliver kastebold, som man jo også kan opleve inden for de samme forvaltninger. Kunne man ikke løse det der 100 pct.s sagsrefusion, som man jo har på f.eks. folkepension, at det havde man også på nogle andre grupper, for handicappede f.eks. eller andre typer af forskellig indkomster, så det ikke var økonomien, der var afgørende for, hvor man havner henne i systemet.

Og så har jeg hørt det med en indgang og entydigt ansvar osv. mange gange. Når jeg tænker på et sygehus, hvor man også kun har en indgang, og der kan man alligevel blive kastet rundt fra den ene afdeling til den anden, eller på de enheder, vi har i København og Frederiksberg, som både er kommuner og amter, så synes jeg ikke, det peger på, at vi ikke har problemer.

Så derfor ville jeg høre, om man ikke kunne forestille sig, hvis man i stedet havde et menneske, der havde ansvaret for en hele vejen igennem, om det så kunne løse en række af de problemer, som vi har med, at folk skal finde rundt i et system samtidig med, at de har en masse problemer, som de egentlig burde være optaget af at komme igennem.

Tove Videbæk, ordstyrer:

Så er der lige et par enkelte små spørgsmål til oplægsholderne, og det har oplægsholderne 5 minutter tilsammen til at løse. Så med et lille regnestykke vil det være 1 minut og 40 sekunder til hver, så I må selv se, hvordan I klarer det. Vi tror, vi begynder i denne her ende i denne omgang.

Preben Brandt:

Jeg vil tage fat i det med druk, hvorfor de her mennesker ikke kan bruge systemerne, og det er der mange grunde til. Der er nogle psykologiske, der er nogle faglige også hos eksperterne, som jeg var inde på. Der er noget med at være afhængig, når man er sat i en udsat position, så er man afhængig af systemerne, men der er også nogle strukturelle, og det var dem, der i formiddag blev nævnt som gråzone eller kassetænkning, uden at det nødvendigvis er økonomisk.

Og der mener jeg selvfølgelig, at det ville være godt, hvis der var en person, der fulgte hele vejen igennem. Men det opsplittede system bliver specielt af denne her gruppe opfattet som, at de har en myndighed på de forskellige niveauer, som de rent faktisk ikke har, og at de i systemerne er tilbøjelige til at påtage sig de her positioner. Og det giver altså

noget rod og misforståelse og en vanskelig situation for disse mennesker. Men der er ikke kun én grund, men den strukturelle er en af dem og kan dermed bære den.

Stig Langvad:

Jeg tager udgangspunkt i to ting. Jeg vil sige, at det, som Line Barfod siger, det er det der med, om man kan tage udgangspunkt i mennesket. Det kan man faktisk godt, for det er jo derfor, jeg siger, at man er nødt til at styrke arbejdet med handleplaner, fordi handleplan er jo den, når man kommer ind igennem en dør, så er det den, der kan være med til at sørge for, at man bliver gelejdet de rigtige steder hen, og man ved, hvad der skal ske de forskellige steder. Så det vil jeg sige, det er den ene del.

Den anden del er, hvad er det for et ønske, jeg har. Jeg kan sætte resten [dårlig lyd] stort set omkring økonomi, fordi det er økonomien, der bestemmer det hele, det er jo min lommefilosofi. Så det vil sige, vi bliver nødt til at finde en anden form for økonomisk udligning, end vi har valgt i dag. Og grundtakstmodellen har skabt, for de grupper som jeg repræsenterer, dem som er tungest i det her system, der har det faktisk skabt større problemer i venskaber. Lidt længere sagsbehandlingstid den skaber sagsbehandlingstomrum, den skaber økonomisk tænkning, så det klodser til noget, så vi er simpelt hen nødt til at opfinde en anden form for økonomisk udligning end det, der er nok tid til.

Og så vil jeg ikke sige noget omkring, om det er den ene eller den anden eller den tredje model, jeg vil bare sige, grundtaksten virker ikke på det område.

Peter Grevsen:

Videnopsamling det sker jo både i statslige centre, det kan ske i pædagogiske uddannelsessteder, hos landsforeninger, spørgsmålet det er at få det til at blive koordineret, og hvad virker. Det er da flovt, at vi i 2004 ikke engang på nuværende tidspunkt ved, hvad der virker og ikke gør.

Mit største ønske, blev jeg spurgt om, er, at driftsherre og tilsyn og godkendelse blev adskilt. Det ville være mit største ønske. I mit oplæg der er grundtakstmodellen sådan set røget, selvfølgelig skal der være et loft til de meget dyre pladser. Og så vedrørende sygehuse, så vil jeg sige, at jeg synes, det er svært at bruge sygehuse som model. Nu er jeg ikke særlig kyndig inden for det område, men jeg synes, det er en skræmmende måde at lede det på, at det vil jeg nødig bruge til en virksom entydig model inden for socialområdet.

Og vedrørende kontaktpersoner, jamen serviceloven giver fuld mulighed for, at der udpeger vi en kontaktperson, man ønsker, for at lede, styrke og hjælpe, men det sker bare i få tilfælde.

Tove Videbæk, ordstyrer:

I skal have tusind tak, fordi I holdt jer inden for de 5 minutter og gav os nogle gode svar på de spørgsmål.

Og nu vil vi så bede Jørgen Søndergaard, som er direktør for Socialforskningsinstituttet om at samle alle de mange løse tråde for os på 10 minutter.

Jørgen Søndergaard (direktør for Socialforskningsinstituttet):

Ja tak. Jeg er glad for tilbuddet om at løse en så taknemmelig opgave, og den bliver måske ikke vanskeligere ved, at der kun er 10 minutter.

Temaet for dagens høring det er, hvordan løses de sociale opgaver efter strukturreformen, men vi befinder os jo mildt sagt i en epoke forud for en strukturreform, og vi kender ikke rigtig konturerne af reformen endnu. Og det har jo også præget flere af dagens indlæg, de har i høj grad handlet om den kamp, der nu er i gang, om retten til at få ansvaret for og vel også pengene til at løse de offentlige opgaver på det her område.

Der har også været flere indlæg, som har haft mere generelt socialpolitisk karakter. Dem vil jeg ikke gøre så meget ud af i min opsamling, men jeg vil forsøge, om jeg nogenlunde retfærdigt, men helt retfærdigt bliver det ikke, kan samle op på de hovedsynspunkter, der har været, som jeg ser det er tæt forbundet med spørgsmålet om en Strukturreform.

Det, der jo har været fokus på, det er de opgaver, der i dag varetages af amterne eller i et samspil, det er jo mere rigtigt at sige, mellem kommuner og amter. Og så vidt jeg kan bedømme det, så er det opgaver, vi taler om, på alle tre områder, nemlig børn og unge, de handicappede og udsatte grupper, der kan man sige, at det har handlet om fire dimensioner i den opgavevaretagelse, nemlig for det første det, der har at gøre med myndighedsafgørelserne i forhold til borgerne og i tilknytning til det finansiering af opgaverne. Det har handlet om institutionsdriften, det har handlet om institutionsplanlægning og tilsyn, forsyningsansvar, betegnelsen har været lidt forskellig, og endelig for det fjerde har det handlet om videncentre, om rådgivning og vejledning både af borgere og myndigheder og andre aktører, der er på feltet.

Hvis jeg først skal knytte nogle kommentarer til det, jeg nu har hørt, og mine ører er heldigvis selektive, om myndighedsafgørelser og finansiering, så kan det jo ikke komme bag på nogen, at Vagn Ry som repræsentant for KL har talt varmt for entydighed. Og det synspunkt er der vel støtte til et langt stykke ad vejen også fra Stig Langvad og Preben Brandt, at der er nogle argumenter for at få så meget entydighed i myndighedsplaceringen som overhovedet muligt.

Det, der er problemet, det er, om det er muligt at etablere et entydigt myndighedsansvar med den her mangfoldige verden, vi har at gøre med. Det er jo det, der er baggrunden for de betænkeligheder, Poul Erik Mouritzen og jeg, og jeg tror sådan set, hele Strukturkommissionen har haft, det er at have overblik nok over den mangfoldighed, der er på det her område, til ligesom at kunne se det for sig. Kan man se en tegning for sig, hvor vi har et system, der kan fungere, og hvor vi samtidig får en entydig placering af myndighedsansvaret.

Jeg havde, da jeg var ung, en lærer i statistik, der sagde, man skal altid kunne tegne, for at man kan regne. Og det synes jeg sådan set er rigtigt her, jeg ville gerne se tegningen af, hvordan en ny struktur- og opgavefordeling sådan mere detaljeret så ud for at være tryk ved, at det kan fungere.

For alt andet lige er det selvfølgelig at foretrække, at man har en entydig placering af myndighedsansvaret, hvis der i øvrigt kan skabes en fornuftig sammenhæng mellem alle de elementer, der indgår i denne her sektor, og der kan opnås den fornødne bæredygtighed til at løfte det. Til det vil jeg bare gøre en bemærkning, som jeg synes, man skal holde sig for øje. Altså myndighedsopgaverne der kan man ikke løse de faglige bæredygtighedsproblemer efter min opfattelse ved at lave kommunale fællesskaber. Man skal sikre sig, at dem, der får myndighedsansvaret, de skal selv have den fornødne faglige bæredygtighed, og derfor kommer det til at betyde noget, også hvilken størrelse kommuner vi ender med at få, i hvilket omfang kommunerne kan løfte den faglige bæredygtighed på det her område.

Institutionsdriften, Vagn Ry siger, at alle institutioner fortsætter umiddelbart efter en strukturreform. Det kan jeg af personlige grunde ikke være enig i, jeg kan ikke forestille mig, at nogen vil lave en reform, hvor det ikke er tilfældet. Men det kræver selvfølgelig, at nogen laver en plan for, hvordan det skal ske. Hvem skal konkret overtage driftsansvaret for hvilke institutioner, hvis vi ændrer på opgavefordelingen ved en strukturreform. Det er jeg sådan set ikke i tvivl om, at det kan man løse, og det skal man gøre, men så skal man

samtidig finde en finansieringsmodel, der passer til det, fordi uanset hvilken struktur, og det gælder jo også i den nuværende, men uanset hvilken struktur, vi får, så vil der være institutionsbrug, som går på tværs af kommunegrænser og regionsgrænser. Vi vil hele tiden have, at nogle har behov for at placere borgere i institutioner, der er placeret i en anden kommune eller i anden region, og det kræver, at der er et betalingssystem, der passer til det.

Med hensyn til det med forsyningssikkerheden eller det, at nogen skal tage sig af i virkeligheden den specialiserede institutionsplanlægning og institutionstilsynet, der har i hvert fald Peter Grevsen talt, sådan som jeg hørte det, for, at være mest tilhænger af, at det nok måtte være et statsligt ansvar at varetage planlægning af de specialiserede institutioner og, som jeg hørte dem også, at varetage et tilsyn med institutionerne. Det er jo vigtigt at få sondret mellem tilsyn med institutionerne og tilsynet med borgerens behandling på institutionerne. Jeg går ud fra, at det er den, der har myndighedsansvaret, der skal, om man så må sige, følge op på, at borgeren får den behandling, det er meningen, at borgeren skal have. Men derudover er der selvfølgelig et ansvar for også at sikre, at institutionerne de opfører sig på den måde, som de skal.

Og jeg mener altså, at man må tilføje, at de betalingssatser, der skal være for de specialiserede institutioner, de kan ikke, det er ikke noget, som myndighederne kan tage sig af, hvis vi har en adskillelse af myndigheden og driften af institutionerne, så tror jeg, der skal en udenforstående til at fastlægge de takster. Det er i virkeligheden også det, man har på sygehusområdet, der har man nogle centralt fastsatte takster for behandling, når borgeren bliver behandlet på sygehuset i et andet amt end deres eget. Jeg kan ikke se andet, end at man har behov for noget tilsvarende på det her område.

Så er der for det fjerde spørgsmålet om rådgivning og vejledning, det er der mange, der har betonet vigtigheden af, at det ikke går tabt ved en eventuel strukturopgaverreform. Terkel Andersen har brugt det her udtryk, at der et behov for en second opinion. Der er vel grund til i den forbindelse, hvis man nu laver en reform, at overveje, hvor ansvaret for rådgivning og vejledning skal være placeret, uden nødvendigvis at gå ind på Terkels tanker om, at det er noget, som man kan overlade til de frivillige organisationer. Det vil jeg ikke tro, man kan på alle områder. Så kunne man godt gøre sig den principielle overvejelse, om der er fordele ved at rådgivning og vejledning bliver adskilt fra dem, som har myndighedsansvar, altså at det bliver organiseret uafhængigt af dem, der har myndighedsansvaret. Specielt hvis det skal være rådgivning og vejledning, der både retter

sig til myndighederne som et tilbud til myndighederne og som et tilbud til borgerne om at få vejledning om, hvad der er den hensigtsmæssige behandling af borgerens problem.

Så vil jeg til sidst sige, at jeg synes i og for sig også, at dagens debat har afspejlet, at vi ved for lidt om kvaliteten af indsatsen på det område, vi har diskuteret. Det har både Peter Grevsen og Preben Brandt og flere været inde på. Og i og for sig er det et spørgsmål, som Socialudvalget og alle vi andre gerne ville have belyst, det er, om det gør nogen forskel for kvaliteten i denne her del af socialpolitikken, hvordan vi indretter strukturen og opgavefordelingen. Men vi ved ikke så forfærdelig meget om kvaliteten af de opgaver, der i dag varetages i et samspil mellem amter og kommuner. Vi ved ikke, om den kvalitet den er væsentlig bedre end kvaliteten af de opgaver, som kan være af helt beslægtet karakter, som løses af kommunerne alene.

Det er grundtæksten, det er økonomiske overvejelser, der først og fremmest dikterer arbejdsdelingen mellem kommuner og amter i den nuværende struktur, og den grundtækstmodel den er jo først og fremmest kommet på banen, fordi de nuværende mindste kommuner er for små til at være økonomisk bæredygtige til at løse de her opgaver. Og derfor kan man jo i hvert fald sige, at hvis vi får større kommuner, så bliver det sandsynligvis mindre relevant at bruge økonomisk bæredygtighed som et kriterium for, hvilke opgaver der skal løses af hvem. Der er snarere behov for at se på, hvordan man kan sikre en ordentlig kvalitet i de fagligt komplicerede sager, der er på det her felt.

Og for mig at se, så er der områder, som virkelig er krævende her, det er, når borgerne har problemer, som ikke er lette at definere, ikke er lette at diagnosticere, og hvor det bedste svar ikke er at hive en standardforanstaltning ned fra hylderne. Og det ikke nødvendigvis alene er bestemt af, om det er en dyr foranstaltning, der skal til. Og derfor synes jeg godt, at man kunne ønske sig, at den udfordring bliver taget op uanset kommunestrukturen, det er sådan set en opgave, der ligger for, uanset hvilken struktur vi har, om vi fortsætter med den nuværende, eller vi laver en ny.

Hvis den kan løftes, så man kan få en større sikkerhed for kvaliteten i behandlingen af de komplicerede sager, så kan man måske omvendt sige, så er det måske knap så vigtigt, hvilken struktur vi ender med i strukturreformen. Tak for ordet.

Tove Videbæk, ordstyrer:

Jamen vi siger tak også til Jørgen Søndergaard for opsamlingen af alle de mange løse tråde fra i dag.

Jeg vil her til sidst på Socialudvalgets vegne sige rigtig mange tak for jeres alle sammens deltagelse i høringen og engagerede tilgang til temaet. Man har hele formiddagen kunnet mærke en summende af interesse og iver for at være med og gennemtænke løsningen af de sociale opgaver. Desværre var det jo ikke muligt i dag, at I alle sammen kunne være med og stille spørgsmål. I kunne godt se, at tiden var lidt presset.

Men jeg vil også sige specielt tak til oplægsholderne til Poul Erik Mouritzen, Orla Hav og Vagn Ry Nielsen og Terkel Andersen, Stig Langvad, Peter Grevsen og Preben Brandt for jeres informative og konstruktive indlæg. Og tak også til Jørgen Søndergaard for din gode opsamling af alle de mange tråde.

Alle oplæg har givet os indsigt og udsendt budskaber, givet os noget at tænke på. Socialudvalget vil tage det hele til efterretning, tage det med i det kommende arbejde, hvor vi skal finde ud af, hvordan de sociale opgaver skal løses efter eller i forbindelse med en strukturreform. Det arbejde skal vi i gang med.

Der ligger nogle af præsentationerne af oplæggene lige uden for Landstingssalen på bordene. Der ligger også deltagerlister og programmer, som I er velkommen til at tage med. Og vi ser frem til nogle spændende og intense måneder, hvor vi skal debattere og undersøge videre på baggrund af denne her dags uundværlige bidrag.

Men jeg vil på Socialudvalget igen takke for jeres store interesse. Vi er i hvert fald blevet klogere i dag og har fået både flere spørgsmål og svar. Men tak skal I have og god arbejdslyst med strukturreformen fremover og kom godt hjem. Tak skal I have.

SLUT

Deltagerliste til høring

Alkoholpolitisk Landsråd Jensen	Generalsekretær	Johan Damgaard
Amtsrådsforeningen	Kontorchef	Elisabeth Lenzing
Amtsrådsforeningen	Fuldmægtig	Mikkel Lembach
Amtsrådsforeningen	Konsulent	Lotte Phil Andersen
Amtsrådsforeningen	Fuldmægtig	Jesper Bøjer Jensen
Amtsungdomscentret	Afd. Leder	Tom Folting
Autismeforeningen Hansen	Medlem	Susanne Chordt
Barnets Hus	Formand	Ole Ravn Thomsen
Barnets Hus	Forretningsfører	Erik Stahr
Bedre Psykiatri	Sekretariatsleder	Gitte Andersen
Betaniaforeningen		Thomas Hjorth
Blå Kors Danmark	Bestyrelsesmedlem	Finn Bech
BUPL	Konsulent	Gudrun Vinde
BUPL	Konsulent	Tina Lundholm
Petersen		
Børnesagens Fællesråd	Medlem	John E. Hansen
Børnesagens Fællesråd Andersen		Randi Seidler
Børnesagens Fællesråd	Medlem	Bo Ertmann
Børnesagens Fællesråd	Næstformand	John Hebo Nielsen
Børnesagens Fællesråd	Forretningsudvalgsmedl.	Niels Dueholm
Børnesagens Fællesråd	Næstformand	Brian Larsen
Børnesagens Fællesråd	Medlem	Søren Eriksen
Center for Narkotika Indsats	Gadejurist	Nanna W. Gotfredsen
Dansk Rehab Gruppe	Direktør	Leif Lytken
Dansk Socialrådgiverforening	Medlem	Laila Walther
Dansk Socialrådgiverforening Nielsen	Socialpolitisk koordinator	Henrik Egelund
De Samvirkende Invalideorganisationer	DSI-konsulent	Kirsten Plambech
De Samvirkende Invalideorganisationer		Jette Lindkvist
Deloitte Business Consulting		Morten Ry
Det Centrale Handicapråd	Akademisk medarbejder	Kasper Nizam
DKK	Økonomisk konsulent	Kasper Manniche
DSI		Thorkild Olesen
DUKH	Centerleder	Alice Brun
Enhedslisten		Pernille Søndergård
EPOS		Karin Olsen
EPOS		Winnie Andersen
Ergoterapeutforeningen	Konsulent	Tina Birch
Ergoterapeutforeningen	Konsulent	Katrine Lester
Ergoterapeutforeningen	Afdelingsleder	Katrine Egå Molin
Familieplejen Danmark	Sekretariatsleder	Kirsten Holm-
Petersen		
Familieplejen for børn og unge	Ledende kurator	Finn Voss
Familieplejen i KFBU	Leder	Hanne Sattrup
Familieplejen i KFBU		Inger Houengaard
Familieplejen i Sønderjylland		Svend Nielsen
Familieplejen på Fyn	Leder	Johnna Jørgensen
FBU	Landsformand	Alice Sørensen

FBU	Landssekretær	Lene Jørgensen
Finansministeriet	Specialkonsulent	Kristian Lyk-Jensen
Finansministeriet	Fuldmægtig	Lars Møller
Christiansen		
FOA – Pædagogisk Sektor	Politisk konsulent	Jette Miller
Forældre og Børnecentret	Centerleder	Helge Thomsen
Frederiksborg Amt	Fuldmægtig	Doris Bonde Jacobsen
Frederiksborg Amt	Social- og psykiatridirektør	Jette Pio Trampe
Frederiksborg Amt	Økonomichef	Anne Marie Klit
Fyns Amts Behandlingscenter	Centerleder	Ib Hansen
Gladsaxe Kommune	Fagspecialist	Kirsten Bach
Gråsten Kommune	Soc. udv. Formand	Niels Graversen
Gråsten Kommune	Næstformand i sou. udv.	Niels Johansen
Haderslev Kommune	Chefkonsulent	Frede Rasmussen
Hillerød Kommune	Kontorchef	Stine Bøgebjerg
Hansen		
HK/Kommunal	Formand	Per Støve
HMI	Afdelingschef	Niels-Erik
Mathiassen		
Høje-Taastrup Kommune	Socialdirektør	Lene Langhoff
IBOS	Forstander	Ole Kristensen
IBOS	Souschef	Birgit Kähler
IBOS	Afdelingsleder	Henrik Persson
Indenrigs- og Sundhedsministeriet	Afdelingschef	Thorkil Juul
Indenrigs- og Sundhedsministeriet	Kontorchef	Søren H. Thomsen
KFBU	Souschef	Roland Durup
KFUM		Dorthe Riis Hansen
KFUM	Generalsekretær	Lars Rahbek
KFUM	Konsulent- og udviklingschef	John Ebbestrup
Hansen		
Kirkens Korshær	Kampagneleder	Torben Larsen
Kirkens Korshærs Ungdomscenter	Forstander	Michael Nagel
KL	Kontorchef	Ralf Klitgaard Jensen
KL	Vicekontorchef	Kurt Hjortshøj
KL	Konsulent	Lise Holten
KL	Fuldmægtig	Daniel Schwartz
Bojsen		
KL	Konsulent	Thomas Alstrup
KMD	Produktchef	Søren Lauritzen
KMD	Projektleder	Marianne O. Larsen
Kolonien Filadelfia	Direktør	Henrik Schubart
Kommuneinformation	Projektleder	Jens Mazanti-
Andersen		
Kommuneinformation	Projektleder	Dennis Jon Rostrup
Kommunernes revision	Seniorprojektleder	Sidsel Winther
Konservative Folkeparti P&Ø	Konsulent	Ingrid Reumert
Willumsen		
Konservative Folkeparti P&Ø	Konsulent	Mette Holm Sørensen
Kontaktudvalget	Konsulent	Charlotte Mikkelsen
Landsforeningen Autisme	Formand	Morten Carlsson
Landsforeningen Frie Børnehaver og Fritidshjem		
Landsforeningen Frie Børnehaver	Faglig Pædagogisk rådgiver	Karen Skau Meincke

og Fritidshjem	Faglig Pædagogisk rådgiver	Ebbe Søgaard
Landsforeningen Ligeværð	Bestyrelsesmedlem	Hans Kvolsgaard
Landsforeningen Ligeværð	Sekretariatsleder	Steen Kristensen
LAP		Karl Bach Jensen
LAP		Bo Steen Jensen
LAP		Jakob Dahl
Linien		Lisbet Møller
LO	Konsulent	Majbritt Schøning
LOKK	Bestyrelsesmedlem	Inge Caspersen
LOKK	Bestyrelsesmedlem	Ingrid Sørensen
LOS	Sekretariatschef	Geert Jørgensen
LVS	Konsulent	Bent Larsen
Menighedernes Daginstitutioner		Birgit Boelskov
Missionen blandt Hjemløse	Generalsekretær	Lene Lund
Nordjyllands Amt	Direktør	Lars Mathiesen
Nordjyllands Amt	Vicekontorchef	Ellen Birk
Nordjyllands Amt	Kontorchef	Tina Mørk
Nordjyllands Amt	Afdelingsleder	Anders Hind
O.S	Formand	Knud Kingo
Christensen		
Odense Kommune	Sektorchef	Susanne Kvolsgaard
OSI	Faglig konsulent	Lisbeth Raahauge
OSI	Cand. polit.	Bjarne Tómasson
Oxford Research A/S	Chefanalytiker	Claus Bo Hansen
PF1998	Socialrådgiver	Nita Kastholm
PF1998	Socialrådgiver	Kaja Neumann
PMF	Medlem af forretningsudv.	Finn Danielsen
PMF	Faglig sekretær	Gitte Vind
Ramsø Kommune	Afdelingsleder	Merete Naidu
Ramsø Kommune	Personforvaltningschef	Mona Bojko
Ramsø Kommune		Jytte Skovgaard
Ramsø Kommune		Birgitte Bork
Red Barnet		Lars Stilling
Netteberg		
Red Barnet	Konsulent	Poul Altschuler
Roskilde Amt	Socialpsykiatrikonsulent	Jess Rydel Nielsen
Roskilde Amt	Socialpsykiatrichef	Merete Hansen
Roskilde Amt	Udviklingsmedarbejder	Kirstine Gottlieb
Rådet for Socialt Udsatte	Medlem	Nina Brúnés
Rådet for Socialt Udsatte	Medlem	Bjarne Lenau
Henriksen		
Rådet for Socialt Udsatte	Medlem	Steen Viggo Jensen
Sammenslutningen af Ældreråd i Danmark	Sekretariatsleder	Marianne Lundsgaard
Samvirkende Menighedsplejer	Generalsekretær	Ole Skou
SAND	Formand	Erik Bennett
SAND	Landssekretær	Ask Svejstrup
SL	Forbundsformand	Kirsten Nissen
SL	Afdelingsleder	Vagn Michélsen
SL	Næstformand	Mogens Seider
Socialchefforeningen	Formand	Ole Pass
Socialchefforeningen	medlem	Hasse Wulf
Christensen		
Socialforskningsinstituttet	Forskningsleder	Ole Gregersen

Socialministeriet	Specialkonsulent	Jette Jacobsen
Socialministeriet	Afdelingschef	Anders Lyngø
Madsen		
Socialministeriet	Afdelingschef	Grethe Buss
Socialministeriet	Kontorchef	Aksel Meyer
Socialministeriet	Kontorchef	Vibeke Køie
Socialministeriet	Kontorchef	Charlotte Markussen
Socialministeriet	Souschef	Lone Larsen
Socialministeriet	Souschef	Christian Nielsen
Socialministeriet	Fuldmægtig	Jacob Holbæk
Kjeldsen		
Socialministeriet	Specialkonsulent	Lars Jappe
Styrelsen for Social Service	Udviklingskonsulent	Bente Danholt
Styrelsen for Social Service	Direktør	Leif Sondrup
SUF	Bestyrelsesformand	Niels Henry Andersen
Sygekassernes Helsefond	Formand	Inga Skjærris
UFC Handicap	Centerleder	Sissel Lindgaard
UFC Handicap	Souschef	Thomas Gruber
Venstre P&Ø	Konsulent	Kirsten Munch
Andersen		
Venstre P&Ø	Chefkonsulent	Søren Mejdrup
Jensen		
Vestsjællands Amt	Amtsrådsmedlem	Steen-Kristian
Eriksen		
VFC Socialt Udsatte	Konsulent	Mette Højte Jensen
VFC Socialt Udsatte	Konsulent	Ole Thomsen
VFC Socialt Udsatte	Temaleder	Nell Rasmussen
VFC Socialt Udsatte		Ole Elbæk Pedersen
Viborg Amt	Direktør	Kristian Brøns
Nielsen		
Århus Amts Misbrugscenter	Områdeleder	Ole Juul
		Anders Elbo
		Permilie Falcon
		Anne Cecilie Iversen
		Nina Leth Jensen
		Lars Kruse
		Ingelis Langgaard
		Iben Molin
		Marianne Rosenvold

Presse:

Alkoholpolitisk Magasin	Journalist	Susannah Pedersen
Amtsrådsforeningen	Redaktionssekretær	Antje Gerd Poulsen
Berlingske Tidende	Journalist	Tomas Kristiansen
Blå Kors Danmark	Fotograf	Lars Laursen
Danske Kommuner	Journalist	Lotte Davidsen
DR Nyheders politiske Redaktion	Journalist	Ulla Haahr
JyllandsPosten	Journalist	Mette Koue
Ritzau	Journalist	Ulla Veirup
Rødovre Avis		Kenn Thomsen
Specialpædagogen	Journalist	Lone Marie Pedersen
STOF - tidsskrift for misbrugsområdet	Redaktør	Birgitte Jensen

Oplægsholdere:

Børnesagens Fællesråd	Formand	Peter Grevsen
De Samvirkende Invalideorganisationer	Formand	Stig Langvad
Horsens Kommune	Borgmester	Vagn Ry Nielsen
Kontaktudvalget for frivilligt socialt arb.	Formand	Terkel Andersen
Nordjyllands Amt	Amtsborgmester	Orla Hav
Rådet for Socialt Udsatte	Formand	Preben Brandt
Socialforskningsinstituttet	Direktør	Jørgen Søndergaard
Syddansk Universitet	Professor	Poul Erik Mouritzen

Paneldeltagere:

MF Hans Andersen (V)
MF Jette Jespersen (DF)
MF Tove Videbæk (KD), Formand for Socialudvalget
MF Sandy Brinck (S)
MF Villy Søvnald (SF)
MF Margrethe Vestager (RV)
MF Line Barfod (EL)

Medlemmer af Folketinget:

Thor Gunnar Kofoed (V)
Eva Kjer Hansen (V)
Ester Larsen (V)
Gudrun Laub (V)
Marianne Pedersen (V)
Inger Støjberg (V)
Anita Knakkegaard (DF)
Karen Jespersen (S)
Karen J. Klint (S)
Bjarne Laustsen (S)
Lone Møller (S)
Jørn Pedersen (S)
Poul Qvist Jørgensen (S)
Jette Bergenholz Baurup(S)
Grete Schødts (S)
René Skau Björnsson (S)
Ole Stavad (S)
Ole Vagn Christensen (S)
Lene Garsdal (SF)
Kristen Touborg (SF)

Direktør Johannes Due
Formand for Strukturkommissionen,
Samt til orientering for:
Indenrigs- og Sundhedsministeriet.
Socialministeriet
Arbejdsministeriet

10.november 2003

Nedennævnte organisationer har på et møde i Børnesagens Fællesråd den 21. oktober 2003 drøftet Strukturkommissionens arbejde.

Vi er godt klar over at Strukturkommissionen langt fra er færdig med sit arbejde og at nedennævnte statements for en stor dels vedkommende allerede indgår i kommissoriet.

Alligevel har vi ment det formålstjenligt allerede nu at orientere kommissionen om indholdet af vore drøftelser.

Det væsentligste for os som foreninger er ikke om der etableres centrale eller decentrale organer, men at det sikres at kvaliteten i indsatsen for samfundets svageste ikke sænkes, og at der meget gerne sker en entydig ansvarsplacering for området eller områdets delelementer. Vi finder det afgørende vigtigt, at følgende elementer bliver tilgodeset i en kommende struktur, således der ikke sker en kvalitetssænkning af området.

- De administrative enheder bør have en størrelse, der sikrer faglighed og mulighed for erfaringsopsamling. De enkelte enheder skal således være fagligt og økonomisk bæredygtige.
- Der skal lægges vægt på høj faglig kvalitet, vel vidende at kvalitet koster penge.
- Det er vigtigt at få præciseret, hvor det politiske ansvar er placeret, således at der er en entydig ansvarsplacering af opgaverne.
- De tilbud, der gives forældre og børn, bør fortsat indeholde en bred vifte af tilbud.
- Det er vigtigt at understøtte initiativer i de forskellige frivillige foreninger, der løser opgaver på dette felt. Der bør skabes yderligere muligheder for "værdibaseret arbejde". Den nuværende stramme regelstyring vanskeliggør metodeudvikling og fleksibilitet.
- Det er en forudsætning for det frivillige initiativ, at der bliver gennemskuelighed og sammenlignelighed mellem priser og kvalitet i såvel offentlige som private institutioner.

- Der bør være en effektiv og bred faglig klageadgang i to niveauer i forhold til afgørelser, som det bl.a. kendes fra det sociale område.
- Der er behov for sanktionsmuligheder overfor de myndigheder, der ikke lever op til lovens bestemmelser.
- Den tidlige indsats i form af egentlig forebyggende arbejde skal prioriteres højt.
- Der er behov for at styrke ombudsmandsinstitutionen til også at dække børneområdet.
- Det er nødvendigt at indsamle og bearbejde den eksisterende viden om, "hvad der virker", og hvornår det ikke virker.

Med venlig hilsen

På vegne

De samvirkende Invalideorganisationer
Landsforeningen LEV
Landsforeningen Ligeværd
Børnesagens Fællesråd.

Peter Grevsen

Formand for Børnesagens Fællesråd.

Rådet for Socialt Udsatte

Udgangspunkt for valg af ny en kommunal struktur:

Den struktur, der bedst mulig fremmer en styrket indsats over for de socialt udsatte

Kriterier for valget:

- **De socialt udsatte integreres mest muligt i det almindelige samfund**
- **Færrest mulige myndigheder skal involveres i det enkeltes sag**
- **Sikre en bred vifte af konkrete tilbud ved opgaveløsningen**
- **Sikre den bedst mulige ekspertise i vejlednings- og rådgivningsopgaven**
- **Uafhængig godkendelse af tilbud**
- **Skabe gode betingelser for brugerorganisationerne**
- **Sikkerhedsnet under indsatsen i overgangsfasen og i et længere perspektiv**

